

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2014-2015

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Andrea Malíková

Pocit bezpečí z různého pohledu obyvatelstva

Praha 2015

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jan Marek

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2014-2015

BACHELOR THESIS

Andrea Malíková

Feeling of safe from a different view of people

Prague 2015

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Mgr. Jan Marek

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Andrea Malíková

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce Mgr. Janu Markovi za odbornou pomoc, věnovaný čas, cenné rady a připomínky.

Anotace

Bakalářská práce se v teoretické části zabývá vysvětlením základních pojmů – bezpečnost a bezpečí, dále na ně navazují pojmy s nimi související. Další části se zabývají vysvětlením a rozdělením krizových situací a následují orgány a organizace zajišťující bezpečí a zvýšení bezpečnosti občanů.

Praktická část se zabývá zjištěnými informacemi prostřednictvím dotazníků, který se skládá ze 14 otázek. Cílem tohoto výzkumu bylo zjištění chápání bezpečí a bezpečnosti z pohledu pohlaví, věku a zaměstnání. Dále zjištění názoru lidí, jak je možné přispět ke zvýšení tohoto pocitu.

Klíčová slova

Bezpečí, bezpečnost, krizové situace, OSN, NATO.

Annotation

The Bachelor Thesis deals with basic definitions in the theoretical part – with security and safety, and another definitions. Another parts of bachelor thesis explain and separate crises situations and after I wrote about organizations which ensure feel of safety and increase security of people.

In my practical part is questionnaire, it has 14 questions. The first target of it is information about perception of safety and security from view of sex, age and job. And another target is view of people, how can we contribute to increase feel of safety.

Key words

Safety, security, crises situations, OSN, NATO.

OBSAH

ÚVOD.....	1
TEORETICKÁ ČÁST	3
1 ZÁKLADNÍ POJMY	3
2 KRIZOVÉ SITUACE	9
2.1 Stav nebezpečí.....	9
2.2 Nouzový stav.....	11
2.3 Stav ohrožení státu	12
2.4 Válečný stav	13
3 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM (IZS)	15
3.1 Hasičský záchranný sbor ČR (HZS ČR).....	17
3.2 Policie České republiky (PČR)	18
3.3 Zdravotnická záchranná služba (ZZS)	21
3.4 Armáda České republiky.....	24
4 PŮSOBNOST MINISTERSTEV	26
5 ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ (OSN).....	28
6 NATO (NORTH ATLANTIC TREATY ORGANIZATION)	31
7 NEVLÁDNÍ ORGANIZACE	33
7.1 Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce.....	33
7.2 Nadace ADRA	34
7.3 Bílý kruh bezpečí (BKB)	36
PRAKTICKÁ ČÁST	37
8 Vymezení výzkumu	37
8.1 Hypotézy	38
8.2 Výsledky výzkumu.....	39
8.3 Interpretace výsledků	55
8.4 Vyhodnocení hypotéz.....	63

9 ZÁVĚR	66
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	67
SEZNAM GRAFŮ A TABULEK	71
SEZNAM PŘÍLOH	73

ÚVOD

Již od dětství dokážeme vnímat, co je pro nás bezpečné a co naopak nebezpečné a snažíme se tomuto vyhnout. Je více než zřejmé, že se naše názory v průběhu života mění, a to hlavně díky tomu, že přehodnocujeme své priority, pocity a názory, získáváme zkušenosti, vědomosti, vyvíjí se prostředí a technologie, rozvíjí se kriminalita. Změna našeho postoje dále souvisí i s přibývajícím věkem, změnou zdravotního stavu, s aktuální životní situací, atd.

Téma práce jsem si vybrala proto, jelikož je to něco, co se týká každého z nás, svým chováním a jednáním přispíváme k tomu, abychom se cítili bezpečně, což si mnohdy ani neuvědomujeme a vystavujeme se situacím nebezpečným a nežádoucím. První myšlenkou, kterou napadá mnoho lidí při pomyšlení na pocit bezpečí je ochrana, domov či klidné žití. Pokud se ale více zamyslíme nad tímto termínem, zjistíme, že se jedná o mnohem širší význam, jako např. dobrý zdravotní stav, zázemí rodiny, dostatek finančních prostředků, možnost pracovat, vzdělávat se, kde bydlet, mít co jíst, atd. Je třeba si tedy uvědomit, že bez těchto a spousty dalších potřeb není možné naplnit ty nejzákladnější.

Hlavním cílem práce je zjištění, jak lidé vnímají bezpečí a bezpečnost, kým je podle nich zajištěno a jak oni sami mohou přispět ke zvýšení, přičemž názor lidí vždy souvisí se situací každého jednotlivce.

Bakalářská práce je tvořena ze dvou částí – teoretické a praktické, kdy teoretickou část jsem rozdělila do 7 kapitol. V první kapitole vysvětluji základní pojmy, na které navazují pojmy s nimi související – bezpečnostní systém, bezpečnostní strategie. V následující kapitole se zabývám situacemi, které ohrožují životy, zdraví a majetek občanů, čímž dochází k ohrožení bezpečnosti lidí a státu. Ve zbylých kapitolách teoretické části jsem se zaměřila na pomoc k předcházení a odstranění nežádoucích následků – záchranné a likvidační práce, snahu o udržení míru a bezpečnosti, psychologickou, právní a informační pomoc.

Obsahem praktické části je dotazník, který má 14 otázek, jimiž se snažím poukázat na rozdílné chápání pocitu bezpečí z pohledu pohlaví, věku a zaměstnání. Další otázky

dotazníku jsem zaměřila na zajištění bezpečnosti, jak můžeme my sami přispět ke zvýšení a jak může přispět stát, které orgány zajišťují bezpečnost a bezpečí, kdo je nejohroženější skupinou obyvatel, atd.

TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ POJMY

Bezpečnost

Problematikou bezpečnosti se mimo sociálních věd zabývají i mezinárodní vztahy. Po druhé světové válce se mezinárodní vztahy zaměřily na bezpečnost státu, vojenské a politické hrozby. Změna přišla v 70. letech, kdy do bezpečnosti byly zahrnuty i aspekty ekonomického charakteru. Na začátku 90. let 20. století se začaly množit diskuze o hrozbách a hodnotách, které mají být chráněny, začaly se objevovat různé názory na to, co je bezpečnost.¹

Bezpečnost můžeme definovat mnoha způsoby, ať již z pohledu obecného, dle ministerstva vnitra ČR, podle kterého je bezpečnost stav, kdy systém je schopen odolat hrozbám – vnitřním i vnějším. Hrozbám, které by mohly působit negativně buď vůči jednotlivým prvkům, nebo celému systému, jde o míru stability, kdy je zachována struktura systému.² Upravuje ji ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Dále bychom mohli bezpečnost definovat například z pohledu negativního jako stav bez přítomnosti hrozeb.³

Velmi často dochází k záměně dvou termínů – bezpečnost, v anglickém pojetí safety a bezpečí v anglickém jazyce security, které jsou někdy buď zaměňovány, nebo považovány za totéž. Přičemž bezpečnost je souborem opatření k zajištění a rozvoji chráněných zájmů, které může člověk sám ovládat, aby zajistil své bezpečí, je schopen řídit opatření a činnosti, jež přispívají k ochraně chráněných zájmů. Člověk může přispět ke změně lidského systému, nemůže ale ovládat své bezpečí. Je ale možné, aby člověk řídil svoji bezpečnost, cílem tohoto řízení je bezpečný prostor kde žijí lidé, řízení pohrom, potažmo jejich dopadů, které by měly být pro člověka přijatelné. K zajištění bezpečnosti je třeba si uvědomit aspekty důležité pro bezpečí

¹ WAISOVÁ, Š. *Bezpečnost, vývoj a proměny konceptu*, Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2005, s. 5. ISBN 80-86898-21-0.

² Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnost* [online]. ©2014 [cit 2014-02-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-bezpecnost.aspx>.

³ ZEMAN, P. *Česká bezpečnostní terminologie*, Brno: Ústav strategických studií vojenské akademie v Brně, 2002, s. 11.

a udržitelný rozvoj lidského systému, příčiny poruch bezpečí, udržitelného rozvoje a jejich působení, spojitost mezi bezpečím a udržitelným rozvojem – především vlastnosti území, stanovení cílů, harmonogramů, norem, standardů, monitoringů, atd. pro řízení bezpečnosti a udržitelného rozvoje, neaplikovat opatření, které zvyšují možnost vzniku další pohromy.⁴

Bezpečnost se zabývá konkrétním jevem, procesem, vztahem v konkrétním prostoru a času, není trvalým stavem systému, to co je za jistých okolností a podmínek bezpečné, může být za jiných podmínek nebezpečné. Bezpečnost považujeme za dynamický fenomén, mění se úroveň a síla bezpečnosti, systém se pohybuje od stavu bezpečnosti ke stavu nebezpečnosti. Člověk jedná cílevědomě a uvědoměle, je si vědom vlivů, které na něho působí, snaží se tedy jednat tak, aby důsledky jednání člověka byly pro něho bezpečné, zajišťuje takto svoji bezpečnost. Zajištění bezpečnosti je proces k budování bezpečnostního podsystemu, kterým můžeme dosáhnout stavu bezpečnosti.⁵

Snažíme se jednat tak, abychom se nebezpečí vyhnuli, abychom se cítili bezpečně. Každá osobnost může bezpečnost vnímat jinak, záleží především na tom, co nás nejvíce ohrožuje, což může záviset na věku, pohlaví, zaměstnání, životní situaci, zdravotním stavu, apod. Jako příklad uvádím hmyzí bodnutí - ten, kdo není odolný vůči hmyzímu bodnutí, popř. je alergický, považuje za nebezpečné právě toto bodnutí, které se pro něho může stát i smrtelným, naopak člověk, který má dostatek protilátek nepovažuje toto za nebezpečné.

Bezpečnost státu dělíme z pohledu objektu, který má být chráněný na bezpečnost ekonomickou, ekologickou, sociální, lidskou, mezinárodní, národní, atd. Bezpečnost v rámci státu dělíme na vnitřní bezpečnost a vnější bezpečnost státu, které se velmi často navzájem prolínají.

Vnitřní bezpečnost státu

Hrozby, které ohrožují stát a jeho zájmy zevnitř jsou eliminovány na nejnižší úrovni, stát je efektivně vybaven a je ochoten k eliminaci vnitřních hrozeb.

⁴ PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj*, 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Ámose Komenského Praha, 2010, s. 43. ISBN 978-80-86723-97-6.

⁵ VOLNER, Š. *Bezpečnost' v 21. století*, 1. vydání, Bratislava: IRIS, Vydavateľstvo a tlač, s.r.o.2009, s. 24. ISBN 978-80-89256-36-5.

Je to souhrn podmínek, norem a opatření, kterými jsou ve státě zajištěny demokratické principy, funkčnost ekonomiky a bezpečnost obyvatelstva, prosazují se takto principy morální a společenské.⁶

Zajišťuje demokratické principy státu a jejich ochranu, bezpečnost, zákonitost, ochranu životního prostředí, občanů, jejich životů, zdraví a majetku. Hrozby vnitřní bezpečnosti působí na území státu. Jako vnitřní bezpečnost považujeme i provádění záchranných a likvidačních prací, pomoc humanitární, ochranu kritické infrastruktury, bezpečnost v dopravě, atd. V rámci působnosti ministerstva vnitra ČR se vnitřní bezpečnost státu vztahuje hlavně k činnosti Policie ČR a jiných ozbrojených bezpečnostních sborů vycházejících ze zákona č. 240/200 Sb., o krizovém řízení.⁷

Vnější bezpečnost státu

Spočívá především v zajištění územní celistvosti, nezávislosti státu, ochraně státních hranic. Podle definice ministerstva vnitra můžeme vnější bezpečnost charakterizovat jako eliminaci hrozeb pro stát na nejnižší úrovni.⁸

Hrozby vnější bezpečnosti mohou být vojenského či ekonomického charakteru. Jsou vnější povahy a jejich vznik je úmyslný.

Bezpečí

Lidské bezpečí je závislé na mnoha jevech, které člověk nedokáže ovládat. Zahnuje kvalitní život, zdraví – psychické a fyzické, jistotu, lidskou důstojnost, udržitelný rozvoj lidí, zajišťuje ho nauka o bezpečí lidského systému. Cílem nauky je poznání bezpečnosti, bezpečí lidského systému, zajištění žádoucího stavu a udržitelného rozvoje. „*Je to stav, při kterém pravděpodobnost vzniku újmy na chráněných zájmech je malá.*“⁹

⁶ Ministerstvo vnitra České republiky, *Bezpečnost* [online]. ©2014 [cit 2014-23-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-bezpecnost.aspx>.

⁷ Ministerstvo vnitra České republiky, *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek – krizové řízení* [online]. ©2014 [cit 2014-28-12], s. 15. Dostupné z: <file:///C:/Users/user/Downloads/bezpecnost.pdf>.

⁸ Ministerstvo vnitra České republiky, *Bezpečnost* [online]. ©2014 [cit 2014-28-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-bezpecnost.aspx>.

⁹ PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj*, 1. vydání, Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010, s. 43. ISBN 978-80-86723-97-6.

Hrozba

Skutečnost, která může mít negativní dopad na chráněné zájmy, proti hrozbě lze čelit protiopatřeními, která mohou být nákladná a nemusí být vždy účinná.¹⁰

Bezpečnostní systém

Cílem bezpečnostního systému je zajištění takové situace, která je bezpečná. S bezpečnostním systémem se můžeme setkat v mnoha oblastech, jako například ekonomické, ekologické, technologické, atd. Úkoly v rámci bezpečnosti a udržitelného rozvoje plní všichni zúčastnění, jejich propojení stanovují právní předpisy (zákon č. 239/200 Sb. o IZS) a další normy. Bezpečnostní systém má za úkol monitorování, plánování, vyhodnocení a provádění opatření, je třeba, aby reagoval na prostředí, které se mění. Bezpečnostní systém je závislý na základních aspektech:¹¹

- a) Bezpečnost s ohledem na člověka – rozdíl mezi lidskou bezpečností a bezpečností určitého celku, u kterého se předpokládá, že pokud je celek bezpečný, je bezpečné vše, tedy i každý člověk. U bezpečnosti lidské jsou vymezeny chráněné zájmy, mimo bezpečnosti je snaha o zajištění udržitelného rozvoje systému.
- b) Chráněné zájmy bezpečnosti – jde o to, zda bezpečnost zohledňuje jen jeden chráněný zájem.
- c) Pohromy ohrožující bezpečnost – dopady pro lidský systém nebo jen dopady nebezpečné pro stát – války, terorismus.
- d) Vytváření bezpečnosti – proaktivní přístup, který se dělí na prevenci, připravenost, odezvu a obnovu, snažíme se o reaktivní přístup, spočívající v odstranění dopadů událostí, které vyvolávají situace, z bezpečnostního hlediska nežádoucí.¹²

¹⁰ Ministerstvo vnitra České republiky, *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek – krizové řízení* [online]. ©2014 [cit 2014-29-12], s. 15. Dostupné z: file:///C:/Users/user/Downloads/bezpecnost.pdf.

¹¹ PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost a krizové řízení*, 1. vydání, Praha: Police History, 2006, s. 207. ISBN 80-86477-35-5.

¹² Tamtéž.

Bezpečnostní systém ČR

Je nástroj, který slouží k tvorbě a realizaci bezpečnostní politiky. Tento systém je tvořen prvky moci zákonodárné, výkonné a soudní. Dále je tvořen prvky územní samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, které jsou povinny se na bezpečnosti podílet.¹³ Bezpečnostní systém ČR je rozdělen do dvou úrovní, přičemž každý orgán plní své úkoly:¹⁴

1) Ústřední úroveň – tvořena:

- Prezidentem republiky – vrchní velitel ozbrojených sil.
- Parlamentem ČR – schvalování zákonů, rozhodování o vyhlášení stavů, které jsou z bezpečnostního hlediska považovány za nežádoucí, rozhodování o účasti ozbrojených sil mimo území ČR a o pobytu cizích vojsk na území ČR.
- Bezpečnostní radou státu a jejími pracovními orgány – vyhodnocení problematiky, příprava návrhů a opatření k zajištění bezpečnosti.
- Ústředními správními úřady – koordinace úkolů.

2) Územní úroveň – tvořena:

- Krajskými a obecními úřady – zajištění bezpečnostního systému kraje.
- Obecními úřady s rozšířenou působností a jejich výkonnými orgány pro krizové řízení – řešení ohrožení, provádění mimořádných a krizových opatření v rámci obce.¹⁵

Bezpečnostní strategie ČR

Je dokumentem vlády ČR, na základě bezpečnostních hrozeb určuje úlohu správních úřadů, orgánů územní samosprávy, ozbrojených sil, bezpečnostních sborů, záchranných sborů a jiných služeb při plnění bezpečnostní politiky. Vychází

¹³ Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnostní systém státu* [online]. ©2014 [cit 2014-23-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-system-statu.aspx>.

¹⁴ PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost a krizové řízení*, 1. vydání, Praha: Police History, 2006, s. 215. ISBN 80-86477-35-5.

¹⁵ Tamtéž.

z Ústavy ČR – zákon č. 1/1993 Sb., z LZPS – zákon č. 2/1993 Sb. a z ústavního zákona č. 110/119 Sb., o bezpečnosti ČR.¹⁶

První bezpečnostní strategie ČR byla schválena v roce 1999 před vstupem do NATO. Dokument byl schválen vládou, podmínkou byla novelizace bezpečnostní strategie do dvou let. K tomuto úkonu došlo v roce 2001, v úvodní části dokumentu nacházíme základní východiska bezpečnostní politiky ČR, bezpečnostní zájmy, záměry a opatření, cílem je zajištění a posílení bezpečnosti státu a občanů.¹⁷

Další novelizace přišla v roce 2003, zatím poslední je však z roku 2011, která se snaží popsat proměny od roku 2003 do roku 2011. V první části popisuje bezpečnostní prostředí, hrozby a možné dopady, v druhé části se zabývá tím, jak hrozbám čelit. Dokument z roku 2011 má minimální platnost pěti let.¹⁸

¹⁶ Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnostní strategie ČR* [online]. ©2014 [cit 2014-23-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-strategie-cr.aspx>.

¹⁷ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR, *Bezpečnostní strategie České republiky 2001*, Praha: Decibel production, s.r.o., 2001, s. 3, ISBN 80-86345-10-6/MZV ČR.

¹⁸ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR, *Bezpečnostní strategie České republiky 2011* [online]. [cit 2015-24-01]. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné z: http://www.mzv.cz/file/699914/Bezpecnostni_strategie_CR_2011.pdf.

2 KRIZOVÉ SITUACE

Ministerstvo vnitra ČR definuje krizovou situaci jako mimořádnou událost, v jejímž důsledku je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu či válečný stav. Ohroženy jsou důležité hodnoty, zájmy nebo statky státu a občanů. Nebezpečí, které hrozí, není možné odvrátit běžným způsobem. Právní úpravu nalezneme v zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, v zákoně č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky a v zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení.¹⁹

Krizové situace dělíme na přírodní a antropogenní. Přírodní krizové situace mohou být charakteru živelních pohrom – dlouhodobá sucha, inverzní situace, povodně, požáry, vichřice, zemětřesení, atd. a hromadných nákaz – osob, zvířat. Antropogenní situací jsou buď provozní havárie a havárie spojené s infrastrukturou – narušení hrází, znečištění vody, atd., nebo vnitrostátní společenské, sociální a ekonomické krize – narušení dodávek plynu, ropy, zemního plynu, apod. migrační vlny, teroristické akce, ohrožení demokratických základů státu, atd.²⁰

2.1 Stav nebezpečí

Stav, který je upraven zákonem č. 240/2000 Sb., §3, o krizovém řízení. Jedná se o bezodkladné opatření, které je vyhlášeno v případě, že jsou ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí a tuto hrozbu nelze odvrátit běžnou činností správních úřadů, jednotek integrovaného záchranného systému, orgánů krajů a obcí a prvků kritické infrastruktury. Při jeho vyhlášení musí být uveden důvod a krizová opatření, je vyhlášen buď pro část kraje, nebo pro celé jeho území. Vyhláší ho hejtman kraje, na území hlavního města Prahy primátor. Po vyhlášení je hejtman nebo primátor povinen neprodleně informovat vládu, Ministerstvo vnitra, sousední kraje, a pokud jsou situací

¹⁹ Ministerstvo vnitra České republiky. *Krizová situace* [online]. ©2014 [cit 2014-29-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-strategie-cr.aspx>.

²⁰ Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. *Krizové řízení a CNP* [online]. ©2015 [cit 2015-22-02]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/krizove-řízení-a-cnp-ke-stazeni-ff.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>.

zasazeny tak i další kraje. Vyhlášen je na dobu nejdéle 30 dnů, ta může být prodloužena jen se souhlasem vlády. Pokud není možné odvrátit nebezpečí vyhlášením stavem nebezpečí, hejtman či primátor požádá vládu o vyhlášení nouzového stavu. Vyhlášení stavu nebezpečí je zveřejněno ve Věstníku právních předpisů kraje, účinnosti nabývá dnem, který se v něm stanoví. Rozhodnutí je uveřejněno na úřední desce krajského úřadu a na úředních deskách obecních úřadů. Krajský úřad informuje o vyhlášení stavu i jinými způsoby, např. pomocí hromadných sdělovacích prostředků, místních rozhlasů. Končí uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen, pokud vláda nebo hejtman nerozhodnou o zrušení stavu před jeho uplynutím. Vláda může zrušit stav nebezpečí, pokud nejsou splněny podmínky k jeho vyhlášení, v takovém případě je tato skutečnost zveřejněna na úřední desce krajského úřadu, úředních deskách obecních úřadů, pomocí hromadných informačních prostředků a vyhlášeno ve Sbírce zákonů. Hejtman kraje je oprávněn určit pracovní povinnosti, výpomoci či poskytnutí věcného prostředku, který poslouží k překonání krizové situace, může nařídít provedení stavebních prací, terénních úprav nebo odstranění staveb, porostů, které by vedly ke zmírnění situace. V případě, že se rodiče nebo jejich zákonní zástupci nemohou postarat o děti, může nařídít vykonání péče o děti a mládež. Přednostně může nařídít zásobování zařízení, které zajišťují služby pro děti, zdravotnické a sociální služby, složky integrovaného záchranného systému, atd. Může rozhodnout o změně sociálních dávek, o jejich výplatě, nařídít evakuaci osob, zakázat vstup na vymezené území.²¹ V období od 1. 1. 2001 do 31. 10. 2014 byl stav nebezpečí na území České republiky vyhlášen 34x:

- Důvody vyhlášení – 28 x řešení rozsáhlé povodně, 1x odvrácení sesuvu skalního masivu na obydlí, 1x k zajištění destrukce hráze, 1x k zajištění nebezpečných chemických látek a přípravků, které byly skladovány v nelegálním skladu, 1x z důvodu účinků povodní a sesuvu skalního masivu na silnici, 2x v důsledku vydatných dešťových srážek nasáknutím horniny a následné sesuvy.
- Časové rozmezí – rok 2002 – 5x, rok 2004 – 2x, rok 2005 – 1x, rok 2006 – 10 x, rok 2009 – 4x, rok 2010 – 8x, rok 2013 – 2x, rok 2014 – 2x.

²¹ Ústavní zákon č. 240 ze dne 28. června 2000, o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů*, 2000, částka 73. Dostupné z: <file:///C:/Users/user/Downloads/sb073-00.pdf>.

- Území - kraje – Jihočeský – 6x, Jihomoravský – 6x, Královehradecký – 1x, Liberecký – 1x, Moravskoslezský – 2x, Olomoucký – 4x, Pardubický – 1x, Plzeňský – 1x, Středočeský – 1x, Ústecký – 4x, Vysočina – 2x, Zlínský – 3x, Hlavní město Praha – 2x.²²

2.2 Nouzový stav

Právní úprava v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., čl. 5 a 6, o bezpečnosti České republiky.

Stav je vyhlášen vládou v případě ohrožení živelní pohromou, ekologickou či průmyslovou havárií nebo jiného nebezpečí ohrožující životy, zdraví, majetek, vnitřní pořádek nebo bezpečnost. Není možné vyhlásit nouzový stav z důvodu stávky vedené na ochranu práv, hospodářských a sociálních zájmů. Předseda vlády může vyhlásit nouzový stav v případě, že hrozí nebezpečí z prodlení, do 24 hodin musí vláda toto rozhodnutí buď schválit, nebo zrušit. Po vyhlášení nouzového stavu musí informovat o této skutečnosti Poslaneckou sněmovnu. Vyhlášen může být jen s uvedením důvodu a pro určité území, s vyhlášení nouzového stavu musí vláda určit práva stanovená ve zvláštním zákoně, práva a svobody, které se tímto omezují v souladu s Listinou základních práv a svobod, dále musí vymezit povinnosti, které vznikají. Dobou vyhlášení může být nejdéle 30 dnů, ta může být prodloužena se souhlasem Poslanecké sněmovny. Končí uplynutím stanovené doby, pokud vláda či Poslanecká sněmovna nerozhodnou o ukončení nouzového stavu před uplynutím této doby. Rozhodnutí o vyhlášení je zveřejněno v hromadných sdělovacích prostředcích, vyhláší se stejným způsobem jako zákon, účinnosti nabývá dnem, které je stanoveno v rozhodnutí. Vládou může být omezeno právo na nedotknutelnost osoby a obydlí při evakuaci osob z míst ohrožujících životy a zdraví, podnikatelská činnost, vlastnické a užívací právo fyzických i právnických osob, svoboda pohybu a pobytu v místě, které je postiženo krizovou situací. Může být nařízena evakuace osob a majetku, zákaz vstupu, pobytu

²² *Stav nebezpečí úplný přehled rozhodnutí hejtmanů vyhlášených v období od 1. 1. 2001 do 31. 10. 2014* [online], s. 2. ©2014 [cit. 2014-30-12]. Dostupné z: [file:///C:/Users/user/Downloads/Uplny_prehled_Rozhodnuti_o_vyhlaseni_stavu_nebezpe%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/Uplny_prehled_Rozhodnuti_o_vyhlaseni_stavu_nebezpe%20(1).pdf).

a pohybu na vymezeném území, pracovní povinnost či povinnost poskytnutí věcných prostředků, rozhodnutí o přemístění osob, které se nacházejí ve výkonu trestu odnětí svobody, vykonávání péče o děti a mládež, přednostní zásobování některých zařízení – dětské domovy, zdravotnické a sociální zařízení, atd., změny o výplatách sociálních dávek, nemocenského a důchodového pojištění, dávek v hmotné nouzi, apod. V oblasti zbraní, výbušnin, nebezpečných chemických látek a přípravků, jaderných zařízeních a zdrojů ionizujícího záření mohou být přijata opatření k ochraně státních hranic, k pobytu cizinců a osob bez státní příslušnosti. Vojáci a jednotky požární ochrany mohou být povolány k provádění krizových opatření.²³

Nouzový stav může být vyhlášen při nevojenské krizové situaci, kdy mimo živelních pohrom, havárií, nehod velkého rozsahu, ohrožení životů, zdraví a majetku, může docházet i k ohrožení hospodářství, základních lidských práv a svobod, narušení státních hranic migrační vlnou, životního prostředí.²⁴

2.3 Stav ohrožení státu

Podle ústavního zákona č. 110/1998 Sb., čl. 7, o bezpečnosti České republiky může stav ohrožení státu na návrh vlády vyhlásit Parlament a to v případě, že je ohrožena svrchovanost státu, územní celistvost nebo demokratické základy státu, vnitřní pořádek a bezpečnost, životy, zdraví, majetkové hodnoty nebo životní prostředí. K vyhlášení stavu je třeba nadpoloviční většiny všech poslanců a nadpoloviční většiny všech senátorů, vyhlášen je buď pro část území, nebo celý stát. V době stavu ohrožení státu vláda může požádat Parlament k projednání vládního návrhu zákona ve zkráceném jednání, v takovém případě se Poslanecká sněmovna usnese do 72 hodin od podání návrhu, Senát se usnese do 24 hodin od postoupení Poslaneckou sněmovnou, pokud se Senát v této době nevyjádří, je tento návrh zákona přijat. Prezident nemůže vracet zákon, který byl přijat ve zkráceném řízení, pokud je vyhlášen stav ohrožení státu.

²³ Zákon č. 110 ze dne 22. dubna 1998, Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. In: *Další ústavní zákony*, 1998, částka 39. Dostupné z: http://www.usoud.cz/dalsi-ustavni-zakony/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=380&cHash=6f07f2ab1681eee3ad3c46b7d19b55c2.

²⁴ Ministerstvo vnitra České republiky. *Nevojenská krizová situace* [online]. ©2014 [cit 2014-30-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/nevojenska-krizova-situace.aspx>.

Informování o vyhlášení stavu ohrožení státu je zprostředkováno pomocí hromadných sdělovacích prostředků, vyhlašuje se jako zákon. V rozhodnutí je stanoven okamžik, kterým nabývá tento stav účinnosti. V rámci zákona je vláda oprávněna omezit právo na nedotknutelnost osoby a obydlí při evakuaci, omezit vlastnické a užívací právo fyzických a právnických osob, svobodu pohybu a pobytu na určitém území, omezit podnikatelskou činnost, omezit právo na stávku – v případě, že by vedlo k narušení či znemožnění záchranných a likvidačních prací, nařídít evakuaci osob a majetku, přijmout opatření k ochraně státních hranic, přemístit osoby ve výkonu trestu odnětí svobody, povolát vojáky a jednotky požární ochrany, nařídít přednostní zásobování, omezit nošení a držení střelných zbraní. Osobám, které nejsou občany České republiky může být zabráněn vstup na území České republiky. Hejtman kraje má pravomoci totožné jako za jiných krizových stavů.²⁵

2.4 Válečný stav

Je to stav, který vzniká mezi nepřátelými stranami, např. mezi státy či jinými subjekty mezinárodního práva. Dochází k ozbrojeným konfliktům. Právní úpravu nalezneme v ústavním zákoně č. 1/1993 Sb., Ústavě České republiky, hlava druhá, moc zákonodárná, článek 43 a v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. O vyhlášení válečného stavu rozhoduje Parlament, v případě, kdy je Česká republika napadena nebo pokud je zapotřebí plnění mezinárodních smluvních závazků o obraně proti napadení, vyhlašuje se pro celé území státu. K tomu, aby mohl být válečný stav vyhlášen je třeba přijetí usnesení nadpoloviční většiny poslanců a senátorů. Vláda může omezit svobodu pohybu a pobytu, která spočívá v zákazu vstupu do určených míst, povinnost zdržovat se v místě trvalého bydliště či v místě

²⁵ Ústava České republiky, ústavní zákon č. 110 ze dne 22. dubna 1998, Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. In: *Další ústavní zákony*, 1998, částka 39. Dostupné z: http://www.usoud.cz/dalsi-ustavni-zakony/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=380&cHash=6f07f2ab1681eee3ad3c46b7d19b55c2.

stanoveném, nevycházení osob z budov, které slouží k ochraně obyvatelstva, mohou být zakázána veřejná shromáždění, včetně průvodů a manifestací.²⁶

²⁶ Ústava České republiky, ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb., 515/2002 Sb., 319/2009 Sb., 71/2012 Sb. a č. 98/2013 Sb., Dostupné z: <http://www.usoud.cz/ustava-ceske-republiky/>.

3 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM (IZS)

Složky IZS jsou rozmístěny rovnoměrně po celé České republice tak, aby byly schopny poskytnout pomoc, zajistit bezpečí a zvýšit bezpečnost osob. Jejich úkolem je organizace záchranných prací – pomoc při dopravních nehodách, povodních, sesuvech půdy, požárech, teroristických útocích, apod. a likvidačních prací – probíhají při odstranění následků vzniklých neobvyklou situací. Od roku 1991 je v České republice spuštěno evropské tísňové číslo a to 112, jedná se o bezplatné číslo, které je nepřetržitě v provozu. Vzhledem k tomu, že jde o evropskou linku, můžeme z tohoto usoudit, že hlavním motivem k zavedení linky byly jazykové problémy, se kterými se potýkaly cizinci na území našeho státu v případě potřeby pomoci. Po zavolání na číslo 112 je dispečinkem vyhodnocena situace a vyslána potřebná pomoc, což přináší zjednodušení v tom, že osoby nejsou nuceny přemýšlet o druhu zvolené pomoci. IZS je upraven zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. V rámci České republiky můžeme využít i další bezplatná tísňová volání:

- 150 – Hasičský záchranný sbor ČR.
- 155 – Zdravotnická záchranná služba.
- 158 – Policie ČR.
- 156 – Městská policie.

Složky IZS dělíme na dvě části, na základní složky IZS, kam řadíme Hasičský záchranný sbor (HZS), jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, zdravotnickou záchrannou službu a Policii České republiky (PČR). Druhou částí jsou ostatní složky IZS, které zahrnují vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ozbrojené bezpečnostní sbory, orgány veřejného zdraví, havarijních, pohotovostních, odborných a jiných služeb, neziskové organizace, sdružení občanů a organizace, které mohou být použity k záchranným a likvidačním pracím, tuto pomoc provádějí na základě vyžádání. IZS se rozumí koordinovaný postup složek na přípravu mimořádných událostí, k provádění záchranných a likvidačních prací.²⁷

²⁷ Ministerstvo vnitra České republiky. *Integrovaný záchranný systém (IZS)* [online]. ©2014 [cit 2014-31-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-integrovaný-zachranný-systém-izs.aspx>.

Jak již vyplývá ze zákona, je třeba si uvědomit, že IZS je koordinovaný postup složek buď na přípravu k mimořádným událostem či provedení záchranných a likvidačních prací, svým způsobem tedy přispívá k zajištění či obnovení bezpečnosti občanů a státu.

Podle potřeby sil a prostředků při záchranných a likvidačních pracích rozlišujeme stupně poplachu, vyhláší je velitel zásahu či operační nebo informační středisko. Podle počtu ohrožených osob a velikosti území rozlišujeme čtyři stupně poplachu:²⁸

- První stupeň poplachu – ohrožení jednotlivých osob, objektů nebo jeho částí, území do plochy 500 m².
- Druhý stupeň poplachu – ohroženo je nejvýše 100 osob, více než jeden objekt, kde jsou ztíženy podmínky pro zásah, prostředky hromadné dopravy, území do 1 ha.
- Třetí stupeň poplachu – v ohrožení se nachází více jak 100, maximálně však 1000 osob, část obce, areál podniku, železniční přeprava, území do 1 km², řeky, atd.
- Zvláštní stupeň poplachu – ohroženo je více jak 1000 osob, celá obec nebo území nad 1 km². Při záchranných a likvidačních pracích je možno využít i zahraniční pomoci.²⁹

Záchranné a likvidační práce, jejich obsah a podmínky jsou stanoveny v typových činnostech složek IZS, kterých je 14 - použití radiologické zbraně, sebevražda, podezřelé předměty, munice, výbušniny či výbušné předměty, letecká nehoda, podezřelé předměty – přítomnost B-agens nebo toxinů, opatření k veřejnému shromáždění a technoparty, pátrání v terénu po pohřešované osobě, dopravní nehoda, provádění pomoci složek IZS při velkém počtu zraněných osob, při poruše plynulosti provozu, ptačí chřipka, poskytnutí psychosociální pomoci, chemický útok v metru, amok – střelec.³⁰

²⁸ VÍŠEK, J. *Organizace záchranných činností v České republice*, 1. vydání, Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2012, s. 88. ISBN 978-80-7452-028-0.

²⁹ Tamtéž.

³⁰ Generální ředitelství hasičského záchranného sboru. *Dokumentace IZS* [online]. ©2014 [cit 2014-31-12]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>.

3.1 Hasičský záchranný sbor ČR (HZS ČR)

HZS je tvořeno generálním ředitelstvím HZS ČR, které je součástí Ministerstva vnitra ČR. Každý kraj má svůj HZS, v České republice jich tedy nalezneme celkem 14. Základním úkolem je ochrana životů, zdraví a majetku před požáry, poskytování pomoci při mimořádných událostech, živelních pohromách, průmyslových havárií či teroristických útocích. Při provádění záchranných a likvidačních prací spolupracuje s dalšími složkami IZS, se správními úřady a s jinými státními orgány, orgány územní samosprávy, s právníky a fyzickými osobami, neziskovými organizacemi a sdruženími občanů. Od roku 2001, tedy od sloučení HZS a Hlavního úřadu civilní ochrany, má HZS za úkol i ochranu obyvatelstva, která spočívá především ve varování, evakuaci, vyrozumění, ukrytí a poskytnutí nouzového přežití, zajištění ochrany životů, zdraví a majetků. Varování obyvatelstva je v ČR zajištěno od roku 1991 pomocí poplachových sirén, vyrozumívacích center, místního vyrozumění nebo může být užito televize a rozhlasů. Hlavní způsob varování spočívá ale ve varovném signálu – tzv. Všeobecná výstraha – je to kolísavý tón sirény, trvá 140 sekund, spuštěn může být až třikrát po sobě v tříminutových intervalech. Signál je doprovázen informací o vzniku nebezpečí či o mimořádné události a jsou sdělena opatření k ochraně obyvatelstva.³¹

Evakuace zajišťuje přemístění osob, zvířat, majetku či kulturních hodnot z míst zasazených mimořádnou událostí do míst, které poskytují nouzové přežití pro obyvatelstvo, ustájení pro zvířata a pro věci uskladnění. Evakuace je přednostně řízena pro děti do 15 let, pro pacienty ve zdravotnických zařízeních, osoby v sociálních zařízeních a osoby zdravotně postižené. O způsobu evakuace jsou lidé informováni vysíláním Českého rozhlasu, České televize nebo místním rozhlasem.³²

Právní úpravu nalezneme v zákoně č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, poté v zákoně č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném

³¹ Generální ředitelství hasičského záchranného sboru. *Základní poslání a služební slib* [online]. ©2014 [cit 2014-31-12]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasiccky-zachranny-sbor-cr-zakladni-poslani.aspx>.

³² Generální ředitelství hasičského záchranného sboru. *Evakuace obyvatelstva* [online]. ©2014 [cit 2014-31-12]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/evakuace-obyvatelstva.aspx>.

záchranném systému a o změně některých zákonů a v zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS)

Toto sdružení vzniklo 9. dubna 1991 jako pokračovatel organizací hasičstva působící na území našeho státu. V roce 2013 čítalo sdružení 7781 sborů dobrovolných hasičů (SDH), 77 okresních sdružení hasičů (OSH), 14 krajských sdružení hasičů (KSH), což zahrnuje 347 675 členů, včetně dětí a mládeže do 18 let. Činnost sdružení spočívá v ochraně života, zdraví a majetku občanů před požáry, velkou úlohu hrají i při spolupráci s IZS.³³

Mnohým jednotkám SDH připisujeme i činnosti kulturní - dětské karnevaly, sportovní dny pro děti, dětské tábory, plesy, soutěže, apod., vzdělávací, které mohou výrazně zvýšit bezpečnost a pocit bezpečí - přednášky v oblasti prevence pro školy, úkoly spojené s rozvojem a bezpečností měst – údržba zeleně.

3.2 Policie České republiky (PČR)

Je bezpečnostní sbor, který je zřízen zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Určena je pro veřejnost, kterou má chránit – její bezpečnost a majetek, veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti, prosazovat zákonnost, ochraňovat práva a svobody osob, působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti, usilovat o podporu a důvěru veřejnosti. Plní úkoly v rámci vnitřního pořádku a bezpečnosti. Činnost PČR je řízena Policejním prezidiem, v jeho čele je policejní prezident, který odpovídá za činnost Ministerstvu vnitra. Policejní prezidium spravuje útvary s celostátní působností a krajská

³³ Oficiální informační server sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. *O nás* [online]. ©1999 - 2014 [cit 2014-16-01]. Dostupné z: http://www.dh.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=2.

ředitelství policie, kontroluje činnost policie a koordinuje plnění úkolů. PČR můžeme rozdělit na jednotky policie pořádkové, zásahové a pohotovostní:³⁴

- Pořádkové jednotky - působí při zajištění veřejného pořádku, provádějí bezpečnostní opatření v případě narušení a to jak v obvodních a místních odděleních, tak i v poříčních a železničních. Disponují speciálním vybavením jako například masky, štíty, přilby, apod. Setkat se s nimi můžeme například při demonstracích či sportovních akcích, pátrací činnosti, při plnění úkolů IZS hlavně v případě živelných a průmyslových událostí. Poříční oddělení dohlíží na bezpečnost a veřejný pořádek na vodních plochách a tocích, kontrolují dodržení zákona o vodách a plavebního řádu, poskytují pomoc při záchraně tonoucích osob, v případě vzniku povodní pomáhají při odstranění jejich následků, součástí jsou i policejní potápěči, kterých má PČR okolo 90. Železniční oddělení se stará o bezpečnost cestujících, soustřeďují se na zloděje ve stanicích a vlacích, kteří okrádají cestující či přepravované zásilky, dále dohlíží na cestování velkého počtu sportovních fanoušků.
- Zásahové jednotky - jsou určeny k ochraně a obnově pořádku a bezpečnosti, mohou pomáhat při záchranných pracích, jejich hlavní činnost spočívá v jednání proti nebezpečným pachatelům a to při jejich zatýkání či zadržení.
- Pohotovostní jednotky- provádějí zákroky proti pachatelům přímo na místě činu.³⁵

Činnost PČR by se neobešla bez pomoci zvířat, a to psů – kynologie a koní – hipologie. Využito je okolo 800 služebních psů, jejich chov má dlouholetou tradici, i v rámci mezinárodní vykazuje výborné výsledky. Většina psů je cvičena pro pátrání po osobách a věcích, někteří jsou ale specializováni na oblasti vyhledávání drog, zbraní, střeliv, výbušnin, osob ukrytých v dopravních prostředcích a vyhledávání ostatků. Významnou roli hrají i v kriminalisticko-technické metodě pachové identifikaci

³⁴ Policie České republiky, *Kniha – Policie České republiky* [online]. ©2014 [cit 2015-02-01]. Dostupné z: file:///C:/Users/user/Downloads/Publikace_-_Policie_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky_-_web%20(1).pdf.

³⁵ Tamtéž.

osob, v činnosti cizinecké policie a pyrotechniků. Hipologie, je využití koní k hlídkové činnosti v oblastech těžko přístupných a ekologicky citlivých. Využívá se při pátracích akcích, ochraně veřejného pořádku, při demonstracích, sportovních, kulturních a společenských akcích. Policie ČR je dále tvořena jednotlivými službami:³⁶

- Dopravní policie – dohlíží na bezpečnost a plynulost silničního provozu, prošetřují dopravní nehody, provádějí kontroly dodržování pravidel a povinností účastníků silničního provozu – dodržení rychlosti, přítomnost alkoholu, drog či jiných omamných látek, kontrolují technický stav dopravních prostředků, zajišťují doprovod nadměrných nákladů, dohlíží na dodržení přestávek řidičů nákladních vozů a autobusů. V rámci dopravní policie je zřízena i dopravní policie na dálnicích, která disponuje rychlými vozidly a motocykly.
- Služba pro zbraně a bezpečnostní materiál – tato služba vydává zbrojní průkazy, licence, evropské zbrojní průkazy, vede evidenci zbraní, povoluje provoz střelnic, pátrá po pohřešovaných zbraních, po původu nalezených zbraních, dohlíží na vývoz a dovoz výbušnin, poskytuje informace o pohybu zbraní v rámci EU.
- Cizinecká policie – kontroluje vstup cizinců do země, rozhoduje o odepření vstupu, vyhoštění ze země, provádí kontroly cizinců, jejich dokladů, letištní kontroly, spolupracují s orgány okolních států. Jejich cílem je odhalování nelegální migrace a přeshraniční kriminality.
- Letecká služba – v případě potřeby poskytují vzdušnou podporu pro ochranu lidských životů, zdraví a majetku. Jsou nasazeny při pátrání po pohřešovaných osobách či vozidlech, pachatelích, k obstarání důkazů, pořizování dokumentace. Spolupracují s HZS ČR při vzniku velkých požárů, při hašení a evakuaci osob, vypomáhají při akcích horské služby. Stroje letecké služby jsou vybaveny světlometry a kamerami s termovizí.
- Pyrotechnická služba – zasahují při nálezu munice nebo podezřelého předmětu, který musí zneškodnit a na místě provést pyrotechnickou prohlídku.

³⁶ Policie České republiky, *Kniha – Policie České republiky* [online]. ©2014 [cit 2015-02-01]. Dostupné z: file:///C:/Users/user/Downloads/Publikace_-_Policie_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky_-_web%20(1).pdf.

Jsou přivoláni i na místo, kde k výbuchu došlo. Ke své práci používají ochranné oděvy a pomůcky, moderní techniku a speciálně vycvičené psy.

- Ochranná služba – ochrana prezidenta republiky – zajišťují bezpečnost prezidenta republiky, jeho manželky, bývalého prezidenta, zahraničních návštěv, sídla prezidenta republiky, korunovačních klenot.
- Ochranná služba – ochrana ústavních činitelů – poskytují osobní ochranu, bezpečnou přepravu a bezpečnost v místě jejich pohybu a pobytu, ochrana je určena pro ústavní činitele, kteří jsou stanoveni vládou.
- Služba kriminální policie a vyšetřování – úkolem je odhalování a předcházení trestných činů, zajištění pachatelů, podkladů, stop a místa činu. Činnost směřuje buď proti obecné kriminalitě poškozující zdraví, životy, majetek, svobodu a lidskou důstojnost, nebo proti hospodářské kriminalitě. V rámci této služby působí i specializované útvary jako jsou odhalování organizovaného zločinu, odhalování korupce a finanční kriminality, protidrogové útvary, vyšetřování zločinů komunismu, zvláštních a speciálních činností.
- Kriminálně-technická a znalecká služba – pomáhají při objasňování trestných činů, jde o vyhledání a zajištění stop na místě činu, zkoumání stop v laboratoři a jejich následná analýza.
- Kriminálně-technický ústav Praha – je to policejní útvar a vědecký ústav, specializuje se na kriminologicko-technické a znalecké činnosti v oblastech kriminalistiky, strojírenství, chemie, atd. Je ústředním pracovištěm PČR.
- Útvar rychlého nasazení – působí v boji proti terorismu, v zákrocích proti pachatelům organizovaného zločinu, únoscům osob, chrání české zastupitelské úřady a pomáhá jiným útvarům PČR.³⁷

3.3 Zdravotnická záchranná služba (ZZS)

Provoz a fungování ZZS je financován z prostředků kraje. Základní činnost spočívá v poskytnutí přednemocniční péče, kterou zajišťují operační střediska a to vyhodnocením

³⁷ Tamtéž.

situace na lince 155 a následným vysláním vozu do terénu. Důležitou roli ZZS hraje také letecká záchranná služba. Vozy jsou rozděleny podle složení posádky, dojezdový čas vozu k pacientům je 15 minut:

- Rychlá zdravotnická pomoc – řidič a záchranář.
- Rychlá lékařská pomoc – řidič a lékař.
- Setkávací systém – zdravotnická posádka.

ZZS je vybavena i speciálním zařízením jako např. záchranářským kamionem pro hromadné neštěstí, kterým disponuje hlavní město Praha, Středočeský kraj je vybaven člunem, jeho využití přichází na řadu nejen v letních měsících, ale i zimních v případech proboření ledu na vodních plochách. Spolupráce probíhá i na úrovni soukromých služeb a to konkrétně se soukromou záchrannou službou Trans Hospital, Asociací samaritánů ČR.³⁸

Dělí se do deseti středisek – Praha, Plzeň, České Budějovice, Jihlava, Brno, Olomouc, Ostrava, Hradec Králové, Liberec a Ústí nad Labem. Od roku 1993 je pod záštitou programu společnosti DSA.³⁹

Je podřízena Ministerstvu zdravotnictví, právní úpravu ZZS nalezneme v zákoně č. 374/2011, o zdravotnické záchranné službě. Zákon upravuje podmínky, práva a povinnosti zdravotnické záchranné služby, zavazuje ZZS k poskytnutí péče osobám, které jsou ohroženi na svém zdraví či jsou v přímém ohrožení života. Dále v zákoně nalezneme přesně definovanou činnost služby a to nepřetržitý provoz linky 155, rozhodnutí o vyslání výjezdové skupiny, spolupráce složek IZS, poskytnutí informací potřebných k zajištění první pomoci do doby příjezdu výjezdové skupiny, poskytnutí zdravotní péče na místě události, soustavné péče při převozu pacienta až do předání pacienta zdravotnickému pracovníkovi, v případě, že nelze zajistit dopravu jinak, musí být zajištěna letecky. Kraje jsou pokryty výjezdovými zdravotnickými záchrannými službami, počty jsou stanoveny na základě demografických, topografických a rizikových parametrů tak, aby byla splněna dojezdová doba k pacientům, přičemž se

³⁸ Asociace řidičů zdravotnických záchranných služeb a Integrovaného záchranného systému České republiky, *Zdravotnická záchranná služba* [online]. ©2011 [cit 2015-09-01]. Dostupné z: <http://www.ar-zzs.cz/slozky-izs-cr/zdravotnicka-zachranna-sluzba/>.

³⁹ DSA, *Letecká záchranná služba* [online]. [cit 2015-09-01]. Dostupné z: <http://www.dsa.cz/index.php/letecka-zachranna-sluzba>.

tato doba stanoví od doby převzetí pokynu k výjezdu od operátora do doby příjezdu na místo události. Výjezdová doba musí být dodržena, zřetel je brán pouze na zhoršení dopravních či povětrnostních podmínek. Tímto zákonem je také stanovena organizace zdravotnického zařízení, čímž se rozumí jak prostory – např. pomocná operační střediska, pracoviště pro poskytnutí jiných zdravotních služeb, tak mobilní prostředky pro poskytnutí záchranné služby, ZZS je tvořena:⁴⁰

- Ředitelstvím – centrální pracoviště, zajištění ekonomických, organizačních a technických činností.
- Zdravotnickým operačním střediskem – nepřetržitý provoz, přijímají a vyhodnocují volání, vydávají pokyny výjezdovým skupinám, poskytují informace vedoucí k poskytnutí první pomoci před příjezdem výjezdové skupiny, spolupracují s ostatními složkami IZS, koordinují přepravu a předání pacientů.
- Výjezdovou základnou s výjezdovou skupinou – výjezdová základna je pracoviště, z kterého je výjezdová skupina vysílána na pokyn operačního střediska. Rozumíme tímto pracovníky poskytující činnosti zdravotnické záchranné služby.
- Pracovištěm krizové připravenosti – koordinují úkoly plynoucí ze záchranné zdravotnické služby z krizového plánu kraje, havarijního plánování a dokumentů IZS, zaměstnance zdravotnické záchranné služby a další zdravotnické pracovníky, podílejí se na vzdělávání a výcviku.⁴¹

Letecká záchranná služba (LZS) - je důležitou součástí IZS ČR, využívá se pro rychlé přemístění lékařů do míst vyžadujících lékařskou pomoc a do míst nepřístupných - špatný terén. Dále se používá při nehodách hromadných, s velkým počtem zraněných osob, např. autobusů.

⁴⁰ Zákon č. 374 ze dne 6. listopadu 2011, Zákon o zdravotnické záchranné službě. In: *Sbírka zákonů*, částka 131. Dostupné z: http://www.zachrannaslužba.cz/zakony/374_2011.pdf.

⁴¹ Tamtéž.

3.4 Armáda České republiky

Je součástí systému IZS, konkrétně ostatních složek IZS, složkou ozbrojených sil České republiky. Prvotním cílem Armády ČR je zajištění obrany státu, odpovědnost přebírá Ministerstvo obrany.

Ozbrojené síly jsou tvořeny armádou, Vojenskou kanceláří prezidenta republiky a Hradní stráží. K potřebám IZS má Armáda ČR zřízeny síly a prostředky, jimiž jsou – 15. ženijních brigád, 31. brigády chemické a biologické ochrany, vojenská policie a letecké základny. Své úkoly plní v oblastech humanitárních úkolů, při pohromách, ochraně zdraví, životů, majetku, životního prostředí, leteckých doprovodů ústavních činitelů, zabezpečení letecké dopravy, atd. Další využití nalezneme při záchranných a likvidačních pracích, pomoc může být:⁴²

- Plánovaná na vyžádání – používá své síly a prostředky, realizace pomoci na základě žádosti operačního a informačního střediska generálního ředitelství HZS ČR, pomoc je poskytnuta v rámci dohody o plánované pomoci mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem obrany, dále mezi Policií ČR a Armádou ČR, která slouží k povolání vojáků a plnění úkolů Policie ČR.
- Ostatní – na žádost HZS kraje, krajského úřadu nebo Ministerstva vnitra.⁴³

Armádu ČR upravuje zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách, který stanoví úkoly, členění, přípravu, vybavení, použití zbraní vojáky a náhradu škody. Dle zákona jsou vojenské objekty majetkem státu, hospodaření s nimi je úkolem Ministerstva obrany. Prezident republiky, ministr obrany, velitelé, náčelníci a jiní vedoucí pracovníci jimi určeni jsou služebním orgánem. Příslušník ozbrojených sil je voják, vrchním velitelem je prezident republiky, jeho pravomoc spočívá ve jmenování a odvolávání náčelníka Vojenské kanceláře prezidenta republiky, schvalování základních vojenských řádů, propůjčení názvů vojenským útvarům, zařízením a vojenským záchranným útvarům a propůjčení praporů. Vláda může na návrh ministra schválit použití ozbrojených sil v době ohrožení státu a válečného stavu, strukturu a výstavbu armády, stanovit počet

⁴² VÍŠEK, J. *Organizace záchranných činností v České republice*, 1. vydání, Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2012, s. 88. ISBN 978-80-7452-028-0.

⁴³ Tamtéž.

vojáků Vojenské kanceláře prezidenta republiky a Hradní stráže. Ministerstvo obrany řídí a kontroluje armádu, přičemž ji rozvíjí, zakládá a určuje vojenské útvary, zařízení a vojenské záchranné útvary, provádí státní dozor – dodržování bezpečnosti, dozor nad dokumentací, způsobilost fyzických osob, atd. Vojáci se řídí rozkazy, které vydává ministr. Armáda je základní částí ozbrojených sil, její organizace je rozdělena následovně:⁴⁴

- Vojenský útvar – bojová či výcviková součást ozbrojených sil, má vlastní název, číselné označení a místo dislokace, v čele je velitel.
- Vojenské zařízení – určeno k zajištění potřeb ozbrojených sil, má vlastní název, číselné označení a místo dislokace, v čele je náčelník, vedoucí nebo ředitel.
- Vojenský záchranný útvar – plní humanitární úkoly, připravují se na plnění civilní ochrany, je označen vlastním názvem, číselným označením a místem dislokace, v čele je velitel.⁴⁵

⁴⁴ Zákon č. 219 ze dne 14. září 1999, Zákon o ozbrojených silách České republiky. In: *Sbírka zákonů*, částka 76. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>.

⁴⁵ Tamtéž.

4 PŮSOBNOST MINISTERSTEV

V čele každého ministerstva stojí ministr, Česká republika celkem čítá 14 ministerstev, kterými jsou – Ministerstvo zahraničních věcí, obrany, financí, práce a sociálních věcí, vnitra, životního prostředí, pro místní rozvoj, průmyslu a obchodu, dopravy, zemědělství, školství, mládeže a tělovýchovy, kultury, zdravotnictví a spravedlnosti. Stejně jako IZS i ministerstva zajišťují bezpečí a zvyšují bezpečnost občanů v rámci své působnosti, jejich spolupráce se navzájem prolíná. Zákon o působnosti a zřízení ministerstev nalezneme v zákoně č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy.

V již zmíněném zákoně nalezneme zřízení ústředních orgánů státní správy, včetně jejich působností a zásad a zřízení dalších ústředních orgánů.

Ministerstva zpracovávají krizové plány, což je soubor dokumentů, který popisuje a analyzuje hrozby, obsahuje krizová opatření a postupy k zajištění připravenosti k řešení krizových situací.⁴⁶

Ministerstvo vnitra ČR – působnost tohoto ministerstva nacházíme v §12, v zákoně č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstvem a jiných ústředních orgánů státní správy. Je ústředním orgánem státní správy, zajišťuje veřejný a vnitřní pořádek, dohled na bezpečnost a plynulost silničního provozu, požární ochranu, zbraně a střelivo, státní hranice, symboly, územní členění státu, veřejné sbírky, cestovní doklady, postavení uprchlíků a cizinců, spolupracuje s mezinárodní organizací Interpol, zajišťuje telekomunikační síť PČR, IZS, koordinují správní řízení, správní trestání, spisovou službu, výkon veřejné správy, služební poměry zaměstnanců bezpečnostních sborů a státní služby, působní v oblasti matriky – jména, příjmení, občanské průkazy, evidence obyvatel, rodná čísla, atd.⁴⁷

⁴⁶ Ministerstvo vnitra České republiky. *Krizový plán* [online]. ©2014 [cit 2014-12-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/plan.aspx>.

⁴⁷ Zákon č. 2 ze dne 8. ledna 1969, Zákon o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy. In: *Sbírka zákonů*, částka 1. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>.

Ministerstvo obrany ČR – činnost ministerstva obrany je ukotvena v §16, v zákoně č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstvem a jiných ústředních orgánů státní správy, podle něhož zabezpečuje obranu ČR, řídí Armádu ČR a spravuje vojenské újezdy. Dále se podílí na vojenské obranné politice státu, na jejím zpracování, navrhuje opatření vládě, Radě obrany ČR a prezidentu ČR k zajištění obrany státu, koordinuje činnost orgánů pro obranu státu, Vojenské zpravodajství, nedotknutelnost vzdušného prostoru státu, organizaci opatření k mobilizaci Armády ČR – vede evidenci občanů, kteří podléhají branné povinnosti a povolání občanů podléhajících této povinnosti, a eviduje prostředky, které by v případě potřeby mohly být Armádě ČR poskytnuty. Spolupracuje s armádami jiných států, provádí dozor nad radiační ochranou ve vojenských objektech.⁴⁸

Ministerstvo spravedlnosti ČR – právní úpravu s působností ministerstva nalezneme ve výše zmíněném zákoně v §11, podle kterého je považováno za ústřední orgán státní správy pro soudy a státní zastupitelství, probaci a mediaci, vězeňskou službu, vystavuje právní posudky k úvěrovým a garančním dohodám, kde Česká republika vystupuje jako smluvní strana.

⁴⁸ Zákon č. 2 ze dne 8. ledna 1969, Zákon o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy. In: *Sbírka zákonů*, částka 1. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>.

5 ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ (OSN)

V roce 1919 byla v rámci Versaillské smlouvy ustanovená Společnost národů, která je považována za předchůdkyni OSN. Cílem jejího založení byla podpora mezinárodní spolupráce, míru a bezpečnosti. Poté, co Společnost národů nebyla schopna zabránit druhé světové válce, svoji činnost ukončila. Roku 1945 došlo k setkání zástupců padesáti zemí v San Franciscu, kde byla vypracována Charta OSN a následně všemi zeměmi podepsána, později svůj podpis připojilo i Polsko, které se stalo padesátým prvním zakládajícím členem. Za oficiální vznik OSN je považován 24. říjen 1945. Charta OSN je dokument, který určuje práva a povinnosti členských zemí, orgány a fungování organizace. Dále jsou v ní stanoveny cíle a zásady OSN:

- Udržení míru a bezpečnosti.
- Rozvoj přátelských vztahů mezi národy, rovnoprávnost.
- Spolupráce mezi členskými státy.
- Koordinace cílů.

Činnost organizace vychází z určitých zásad:

- Suverénnost a rovnoprávnost států.
- Povinnost plnit úkoly plynoucí z Charty OSN.
- Řešení sporů mírovými prostředky, není možné ohrozit mír a bezpečnost.
- Nepoužití síly proti členským státům.
- Poskytnout pomoc při akcích, ke kterým organizace přistoupí.
- Nevměšovat se do otázek vnitřních záležitostí státu.

Charta určuje šest základních orgánů OSN, kterými jsou – Valné shromáždění, Rada bezpečnosti, Ekonomická a sociální rada, Poručenská rada, Mezinárodní soudní dvůr, Sekretariát OSN, tyto základní orgány jsou dále členěny na programy a fondy, provozní a regionální komise, specializované agentury, další organizace OSN, výzkumné a školící instituty.

Mezi programy a fondy OSN patří:

- UNCTAD – Konference OSN pro obchod a rozvoj – snaha o posílení obchodu a ekonomického růstu především v zemích rozvojových.
- UNDP – Rozvojový program OSN – zabývá se rozvojovou činností ve sto šedesáti šesti zemích, řeší globální a místní rozvojové problémy, jako je chudoba, životní prostředí, problematika AIDS, snaží se o propojení spolupráce mezi státy a o výměnu informací, zdrojů a zkušeností. V roce 2000 byl stanoven cíl, který by měl být splněn do roku 2015 - snížení počtu lidí žijících v chudobě a extrémních podmínkách, o polovinu.
- UNHCR – vysoký komisariát OSN pro uprchlíky – koordinace ochrany uprchlíků, ochrana lidských práv, jejich dodržení, možnosti poskytnutí azylu, poskytnutí materiální pomoci – jídla, vody, léků. Pomoc od UNHCR již zaznamenalo na 50 milionů uprchlíků.
- ITC – mezinárodní obchodní centrum – pomoc v rozvojových zemích při využití vlastního vývozního a dovozního potenciálu, snaží se o zapojení zemí do obchodního systému, rozvoje obchodu, posílení služeb potřebných k rozvoji obchodu, exportu a konkurence schopnosti.
- UNIFEM – Rozvojový fond OSN pro ženy – snaží se o upevnění postavení žen, rovnoprávnost, lepší postavení žen v ekonomickém, politickém a společenském prostředí, zlepšení pracovních podmínek.
- UNICEF – dětský fond OSN – práce je založena na Úmluvě o právech dítěte, pomáhá dětem, jež se staly obětí zneužívání, vykořisťování či násilí, usiluje o očkování dětí proti běžným nemocem, ochranu proti šíření AIDS, v roce 1965 UNICEF získal Nobelovu cenu míru.
- WFP – světový potravinový program – největší humanitární organizace na světě, pomáhá chudým lidem v rozvojových zemích v podobě zajištění potravin a vzdělání. Pomoc nabízí i obětem mimořádných událostí.
- UNV – program dobrovolníků OSN – provozuje kanceláře v jednotlivých zemích, tímto podporují a vysílají dobrovolníky.
- UNODC – program OSN pro kontrolu drog – program je rozdělen na dvě části – drogový, který poskytuje poradenství, navrhuje legislativu, školí pracovníky a informuje veřejnost před škodlivostí drog. Druhým je program prevence

kriminality podporující funkci soudů, uplatňování zákonů a zabývající se mezinárodním organizovaným zločinem, nezákonným obchodem s lidmi, korupcí, terorismem, atd.

- UNEP – program OSN pro životní prostředí – ochrana životního prostředí a realizace způsobů zvyšujících životní úroveň.
- UNFPA – populační fond OSN – snaží se o vytvoření rovnováhy mezi rozvojem a růstem, snaha spočívá především v poskytnutí informací, vytváření populačních fondů, osvětě, pomoci v péči o zdraví – např. mateřství, boj proti AIDS a sexuální zdraví, poradenství mladistvým při plánování rodiny.
- UNRWA – agentura OSN pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě – původním důvodem vzniku agentury UNRWA byla pomoc palestinským uprchlíkům v roce 1948, kteří přišly o domov díky arabsko-izraelskému konfliktu. V dnešní době zajišťuje pro palestinské uprchlíky vzdělání, lékařskou péči, materiální a sociální podporu v Jordánsku, Libanonu, Sýrii a pásnu Gazy.

Členství v OSN je možné po přijetí povinností, které plynou z Charty OSN, nové státy jsou přijaty Valným shromážděním, o tomto rozhoduje Rada bezpečnosti. Oficiálními jazyky jsou angličtina, francouzština, čínština, ruština, španělština a arabština.⁴⁹

První humanitární akcí OSN byla pomoc po druhé světové válce v Evropě, v dnešní době pomáhá v odstranění následků místům zasaženým přírodními katastrofami, či situacemi vyvolanými lidmi a to tam, kde není schopen stát poskytnout svoji pomoc. Mimo poskytnutí pomoci se snaží organizace zvýšit prevenci a tedy předcházet událostem, které jsou považovány za nežádoucí.⁵⁰

⁴⁹ Informační centrum OSN v Praze. *Mír a bezpečnost* [online]. ©2005 [cit 2014-13-01]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/system-osn/o-osn/>.

⁵⁰ Informační centrum OSN v Praze. *Humanitární otázky* [online]. ©2005 [cit 2014-13-01]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/humanitarni-otazky/>.

6 NATO (NORTH ATLANTIC TREATY ORGANIZATION)

Je nejen vojenská ale i politická aliance, cílem je obrana členů NATO, zachování demokracie a míru, tyto hodnoty musí být dodrženy všemi členy. Má celkem dvacet osm členů, kterými jsou Albánie, Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Francie, Chorvatsko, Island, Itálie, Kanada, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Německo, Nizozemí, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojené státy americké, Španělsko, Turecko a Velká Británie. NATO zajišťuje kolektivní obranu, řeší vzniklé krize a bezpečnost svých členů. K dosažení cílů jsou používány politické i vojenské prostředky a snaha o řešení konfliktů mírovými cestami. Sídlo nalezneme v Bruselu, kde probíhají i zasedání, na kterých má podíl každá členská země a to v podobě svého velvyslance.⁵¹

Severoatlantická smlouva byla podepsána 4. dubna 1949 ve Washingtonu dvanácti zakládajícími státy – Belgie, Kanada, Dánsko, Spojené státy, Francie, Island, Itálie, Lucembursko, Norsko, Nizozemsko, Portugalsko a Velká Británie. V roce 1952 se členství rozrostlo o další státy – Řecko a Turecko, v roce 1954 následovalo Německo, v roce 1982 Španělsko, v 1999 Česká republika, Maďarsko a Polsko, v roce 2004 došlo k velkému rozšíření o státy východní Evropy – Litva, Lotyšsko, Estonsko, Rumunsko, Bulharsko, Slovensko a Slovinsko. NATO funguje především jako obranná organizace, v případě, že by se některý z jejích členů ocitl v ohrožení, je oprávněn využít pomoci svých spojenců. Jednotlivé členské státy poskytují vojenské síly, jejich rozložení musí poskytovat záruku, že dokážou zabránit válce a obnovit mír, tyto síly dělíme na síly okamžité a rychlé reakce, což jsou letecké a námořní síly, jsou schopny velmi rychle reagovat na krizovou situaci, dále to jsou hlavní obranné síly, které tvoří obrannou strukturu, patří sem pozemní, letecké a námořní síly schopny bránit se násilí a agresi a v poslední řadě záložní síly použity k posílení odstrašení, řešení krize nebo obrany. Podle civilní a vojenské struktury dělíme NATO na:⁵²

⁵¹ Oficiální portál informačního centra o NATO. *Co je NATO?* [online]. [cit 2014-13-01]. Dostupné z: http://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/pdf_publications/20120905_what_is_nato_cz.pdf.

⁵² ŘÍHA, M. *Bezpečnostní systémy 2 díl*, 2. vydání, Praha: Námořní akademie České republiky, s.r.o., 2011, s. 106. ISBN 978-80-87103-35-7.

- Generální sekretariát – jmenuje ho Severoatlantická rada.
- Atlantická rada – nejvyšší politický orgán, tvoří civilní strukturu.
- Výbor obranných plánů – zabývá se obranou.
- Skupina pro jaderné plánování.
- Vojenský výbor.⁵³

⁵³ Tamtéž.

7 NEVLÁDNÍ ORGANIZACE

Mezi hlavní cíle těchto organizací patří především udržení míru, zajištění bezpečnosti a poskytnutí humanitární pomoci. Snaží se poskytnout pomoc lidem nejen finanční ale i prostřednictvím informací, pomoc psychologickou, apod., v čemž spatřuji mnohem efektivnější přínos pro postižené oblasti. Podle mého názoru je třeba lidé v oblastech rozvojových zemích naučit způsob, jak si obstarat potřebné věci, jako např. potraviny, pitnou vodu, apod. jak docílit toho, aby správně využili svých dostupných zdrojů a vytěžit z tohoto co nejvíce. K neznámějším organizacím patří Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce, ADRA, Bílý kruh bezpečí, atd.

7.1 Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce

Červený kříž byl založen v roce 1863 jako reakce na zbídačené, nemohoucí a zraněné vojáky, které během bojů a bitev nikdo neošetřil a neposkytl jim žádnou pomoc. Tímto problémem se začal zabývat filozof Jean Jacques Rousseau, který se těchto lidí zastával, své názory shrnul do spisu Společenská smlouva. Na toto navázal Henri Dunant, svědek bitvy mezi Francouzi a Italy, v níž zemřelo přes 40 000 lidí, jako reakci na tento hrůzný čin sepsal knihu Vzpomínky na Solferino, kterou rozvezl panovníkům, státníkům a vojevůdcům a navrhl založit mezinárodní dobrovolnou organizaci pomáhající raněným. Poté co získal podporu od řady lidí, založil v Ženevě Stálý mezinárodní výbor pro pomoc raněným, zvaný Výbor pěti. V další své knize Mezinárodní bratrství a pomoc v době válce, Dunant připravil půdu pro svolání konference, na které byl 26. - 29. října 1863 založen Mezinárodní výbor Červeného kříže. Účastníci se shodli na přípravě dobrovolníků – zdravotníků. V roce 1864 se v Ženevě konala druhá konference, na které byla přijata Ženevská úmluva, v tomto roce byly také dobrovolníci vysláni na pomoc raněným do rakousko-pruské války s Dánskem.

Je mezinárodním neutrálním a nestranným hnutím, nabízí pomoc lidem zasaženým katastrofami a konflikty a jejich ochranu. Je to největší humanitární organizace, která je tvořena třemi složkami:

- Národní společnosti – pomoc obyvatelstvu, poskytují nouzové ubytování, stravu, léky, vodu, hygienu, bojují proti nákazám a podporují prevenci – např. HIV, propagace dárcovství krve, atd.
- Mezinárodní výbor Červeného kříže – pomáhají osobám postiženým konflikty, občanskými válkami či nepokoji, osobám raněným, zajatým, apod., pomáhají udržet kontakty postižených osob s jejich rodinami.
- Mezinárodní federace společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce – je to federace národních společností, šíří a koordinují humanitární pomoc.

Cíle hnutí jsou založeny na základních principech, jimiž jsou humanita, neutralita, nestrannost, nezávislost, dobrovolnost, jednota a světovost. K členství se hlásí celkem 97 milionů dobrovolníků a zaměstnanců, nejvyšším orgánem je Mezinárodní konference Červeného kříže a Červeného půlměsíce.⁵⁴

Český červený kříž (ČČK) – činnost, cíle a působnost ČČK vyplývají ze základních principů Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Za hlavní cíle považujeme ochranu zdraví a životů, zajištění bezpečí osob, zvýšení vzájemného porozumění, přátelství, míru, atd. Působnost nalezneme v oblastech humanitárních, sociálních a zdravotních.

7.2 Nadace ADRA

ADRA je mezinárodní nevládní organizace, působí ve více než 120 zemích světa, v České republice byla založena Církví adventistů sedmého dne, v roce 1992. Na začátku vzniku se nadace specializovala v pomoci materiální a potravinové, kdy pomáhala obětem válečných konfliktů a přírodních katastrof. Od roku 1994 začala realizovat i pomoc humanitární. V roce 1997 se nadace podílela na pomoci při záplavách, kdy byla zasažena velká část Moravy. Do roku 2010 svoji činnost soustředila hlavně na tuto oblast, kdy poskytovala pomoc materiální, dobrovolnickou, psychosociální

⁵⁴ Oficiální stránky Českého červeného kříže. *Mezinárodní hnutí* [online]. [cit 2014-15-01]. Dostupné z: <http://www.cervenekriz.eu/cz/hnuti.aspx>.

a finanční. Činnost dále rozšířila i na další okruh lidí, kteří pomoc potřebují - senioři, děti, zdravotně postižení, lidé při povodních a jiných pohromách. Zaměřuje se také na globální vzdělávání o globálních tématech – migrace, ochrana životního prostředí, chudoba, lidská práva, apod., snaží se o podporu v oblasti rozvoje dalších neziskových organizací – VOICE, FoRS (České fórum pro rozvojovou spolupráci), Klimatická koalice, Česko proti chudobě, AVPO. Každý rok se také podílí na ceně Michala Veliška. Nadace se snaží o propojení mezi těmi, co pomoc potřebují a těmi, co mohou pomoc poskytnout. Finanční dary jsou získávány od dárců, nebo prostřednictvím veřejných sbírek. Nadace uvádí následující účely vzniku:⁵⁵

- Zvýšení životní úrovně obyvatel, nejen v ČR.
- Výchova dětí, mládeže – podpora sociálního citění, boj proti rasismu a náboženské nesnášenlivosti.
- Pomoc při katastrofách, rasových či politických problémech.
- Zmírnění dopadů válek a nepokojů.
- Sociální a humanitární podpora.
- Podpora vzájemného soužití lidí.⁵⁶

Nadace je zapojena i do zahraničních humanitárních projektů, cílem je zachování a zajištění životních podmínek, ADRA zajišťuje např. pitnou vodu, čisticí prostředky, zdravotní péči, přístřeší, atd. Aktuální pomoc probíhá v:⁵⁷

- Barmě – zajištění zdravotnické pomoci po občanské válce.
- Srbsku, Bosně a Hercegovině a Chorvatsku – státy, které na jaře 2014 byly zasaženy povodněmi.
- Iráku – pomoc uprchlíkům.
- Na Filipínách – pomoc po přírodních katastrofách v roce 2013.
- Etiopii – zajištění zdrojů pitné vody.
- Na Ukrajině – pomoc lidem zasažených válečným konfliktem.

⁵⁵ Nadace ADRA. *O nadaci* [online]. ©2014 [cit 2014-16-01]. Dostupné z: <http://www.adra.cz/nadace-adra/o-nadaci>.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ Nadace ADRA. *Humanitární projekty* [online]. ©2014 [cit 2014-18-01]. Dostupné z: <http://www.adra.cz/pomoc-v-zahranici/humanitarni-projekty>.

- Na Srí Lance – pomoc po povodních v roce 2014.⁵⁸

Jako velký přínos organizace ADRA vidím pomoc v Etiopii, kde byly nadací vybudovány vodní nádrže, k tomuto byli proškoleni místní lidé, kteří tímto získali práci a zajistili přístup mnoha rodin k pitné vodě.

7.3 Bílý kruh bezpečí (BKB)

Je spolkem, který vznikl v roce 1991. Poskytuje bezplatnou pomoc obětem a svědkům trestného činu a obětem domácího násilí, čímž zvyšuje a navrácí pocit bezpečí. Pomoc spočívá především v poradenské činnosti a to v podobě právní informovanosti, psychologického a sociálního poradenství, a dalších praktických rad a informací. BKB poskytuje pomoc prostřednictvím nonstop telefonních linek – 116006 – pro oběti kriminality, 257317110 – pomoc obětem a svědkům trestných činů a linka 251511313 – DONA linka pro oběti domácího násilí a poradnami BKB rozmístěnými po celé České republice – v Praze, Liberci, Plzni, Českých Budějovicích, Jihlavě, Pardubicích, Brně, Olomouci a Ostravě. BKB pořádá přednášky, konference, semináře, spolupracuje s nestátními organizacemi, státní správou ČR a účastní se mezinárodních projektů. Ve zvlášť závažných případech může BKB nabídnout i zvláštní služby, o kterých je rozhodnuto na základě doporučení poradců po konzultaci s obětí. Může se jednat o víkendové psycho rekondiční pobyty, doprovody k soudům, terapeutické programy, apod.⁵⁹

Velmi důležitým úkolem pracovníků BKB je vzbudit důvěru ve svých klientech, jelikož nedostatek důvěry může být i příčina toho, proč například trestný čin neohlásili.

⁵⁸ Tamtéž.

⁵⁹ Bílý kruh bezpečí. *Poslání a činnost* [online]. [cit 2014-18-01]. Dostupné z: <http://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost/>.

PRAKTICKÁ ČÁST

8 Vymezení výzkumu

Cíl výzkumu

Součástí praktické části práce je dotazník skládající se ze 14 otázek zaměřených na zjištění rozdílného chápání pocitu bezpečí mezi lidmi a to především z pohledu pohlaví a věku. Část otázek jsem zaměřila i na zjištění, zda si lidé přijdou bezpečně v životě, zda se stali obětí trestného činu, kdo zajišťuje jejich bezpečí, kdo je podle jejich názoru nejohroženější skupinou obyvatelstva, jak mohou přispět oni sami ke zvýšení svého bezpečí, jak k tomuto může přispět stát a v kterém místě si připadají nejvíce ohroženi.

Metody výzkumu

Ke sběru informací jsem zvolila metodu dotazování z důvodu rychlého a snadného zpracování a nízkých nákladů. Sběr dat probíhal formou elektronickou i tištěnou. S cílem dotazníku byli respondenti seznámeni prostřednictvím úvodní části. Jednotlivé otázky jsem zvolila tak, abych zjistila, jak lidé chápou bezpečí a bezpečnost a věci s tímto související.

Průběh výzkumu

Průzkum byl zahájen v prosinci 2014, kdy jsem elektronickou cestou rozeslala dotazník respondentům. Dotazníky jsem dále rozšířila i tištěnou formou.

Subjekt výzkumu

Prvním kritériem výzkumu bylo zastoupení všech věkových skupin, abych mohla porovnat chápání bezpečí z pohledu věku. Z počátku jsem se snažila rozšířit dotazník na základní škole, úspěšnost vyhodnocení byla ale velmi nízká především z neúplnosti vyplnění, což jsem připisovala právě nízkému věku, z 30 dotazovaných bylo úspěšně vyhodnoceno pouhých 6. Z toho důvodu jsem zaměřila výzkum dále na školy střední, kde úspěšnost vyplnění byla téměř 100%. Co se týká věku, více než polovina respondentů je tvořena generací do 30 let.

Jako další kritérium bylo pohlaví, kdy jsem porovnávala výsledky právě z tohoto pohledu, dotazník byl vyplněn z 65% ženským pohlavím a z 35% mužským.

Poslední porovnání proběhlo z pohledu zaměstnání, respondenty rozdělila na studenty, důchodce, ženy na mateřské dovolené, zaměstnance státního a soukromého sektoru. Téměř polovina dotázaných byla tvořena studenty, což souvisí právě i s věkem dotazovaných. Dotazník byl během dvou měsíců vyplněn 249 respondenty.

8.1 Hypotézy

Hypotéza 1: Většina naší populace považuje za bezpečí rodinu a domov. Výrazem většina se rozumí více než 50 %.

Hypotéza 2: Na otázku kdo zajišťuje bezpečí mimo uvedené nabídky odpovědí, tedy rodiny, PČR a vlády převládá u respondentů názor, že svoje bezpečí zajišťuje každý sám.

Hypotéza 3: Nejčastějším důvodem, proč si lidé nepřijdou bezpečně v každodenním životě je rostoucí kriminalita.

Hypotéza 4: Jen malá část respondentů – do 10% cítí větší pocit bezpečí večer.

Hypotéza 5: Generace ve věku 51 a více let volí mnohem častěji odpověď okolí klubů, barů a diskoték než možnost okolí ubytoven a azylových domů.

Hypotéza 6: Trestný čin, který nejvíce ohrožuje populaci je kapesní krádež.

Hypotéza 7: Pokud se někdo stal obětí trestného činu, jedná se nejčastěji o krádež, a to více než v 40 %.

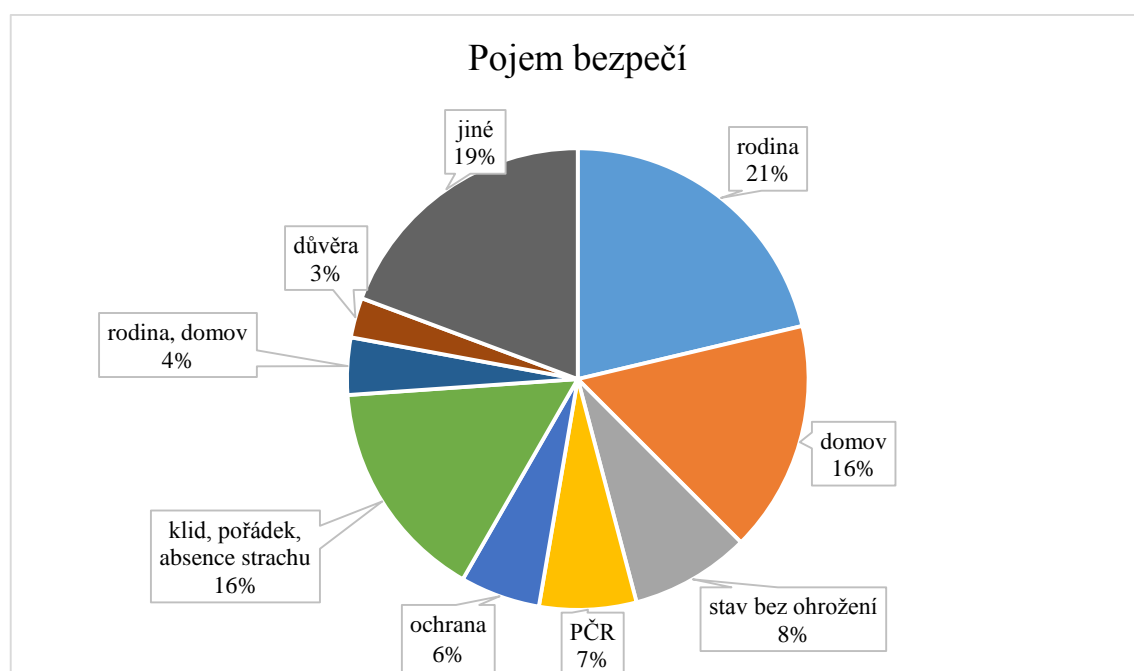
Hypotéza 8: Nejohroženější skupinou obyvatelstva jsou senioři a děti.

8.2 Výsledky výzkumu

Otázky jsem vyhodnotila pomocí grafů a tabulek, rozdělila jsem odpovědi na mužské a ženské pohlaví, dále podle věku respondentů a v některých případech i podle jejich zaměstnání.

Otázka č. 5 – Co se Vám vybaví pod pojmem bezpečí?

Graf 1: Pojem bezpečí

Zdroj: Vlastní

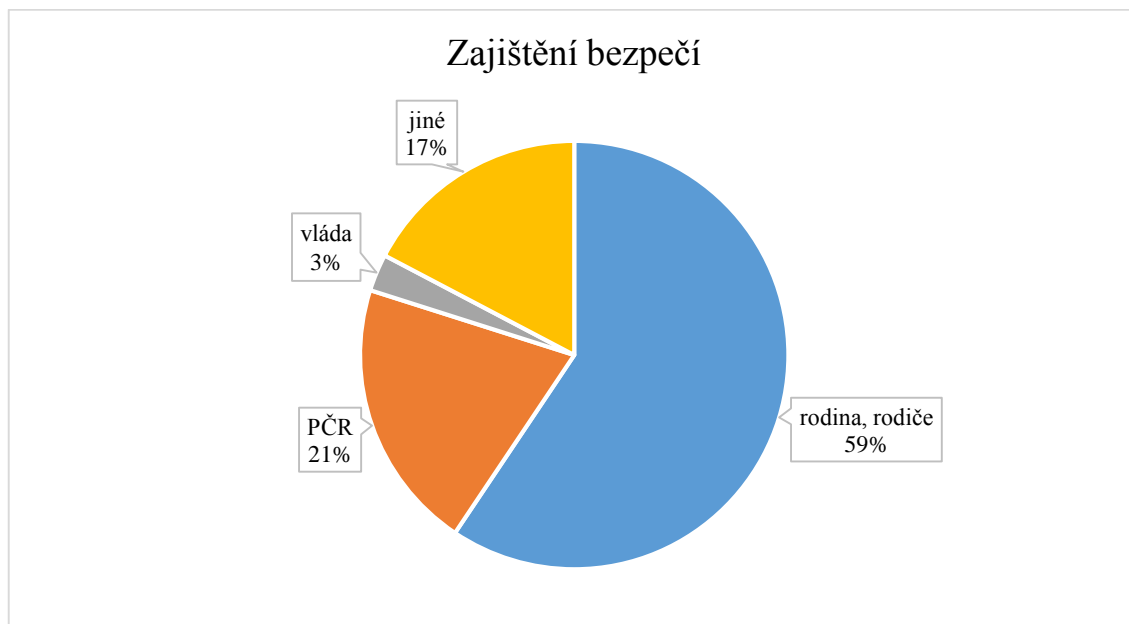
Tabulka 1: Pojem bezpečí

Odpovědi	Ženy	Muži	Počty
rodina	39	14	53
domov	28	12	40
stav bez ohrožení	12	9	21
PČR	12	5	17
ochrana	10	4	14
klid, pořádek, absence strachu	24	15	39
rodina, domov	5	5	10
důvěra	7	0	7
jiné	25	23	48
celkem	162	87	249

Zdroj: Vlastní

Otázka č. 6 – Kdo podle Vás zajišťuje Vaše bezpečí?

Graf 2: Zajištění bezpečí

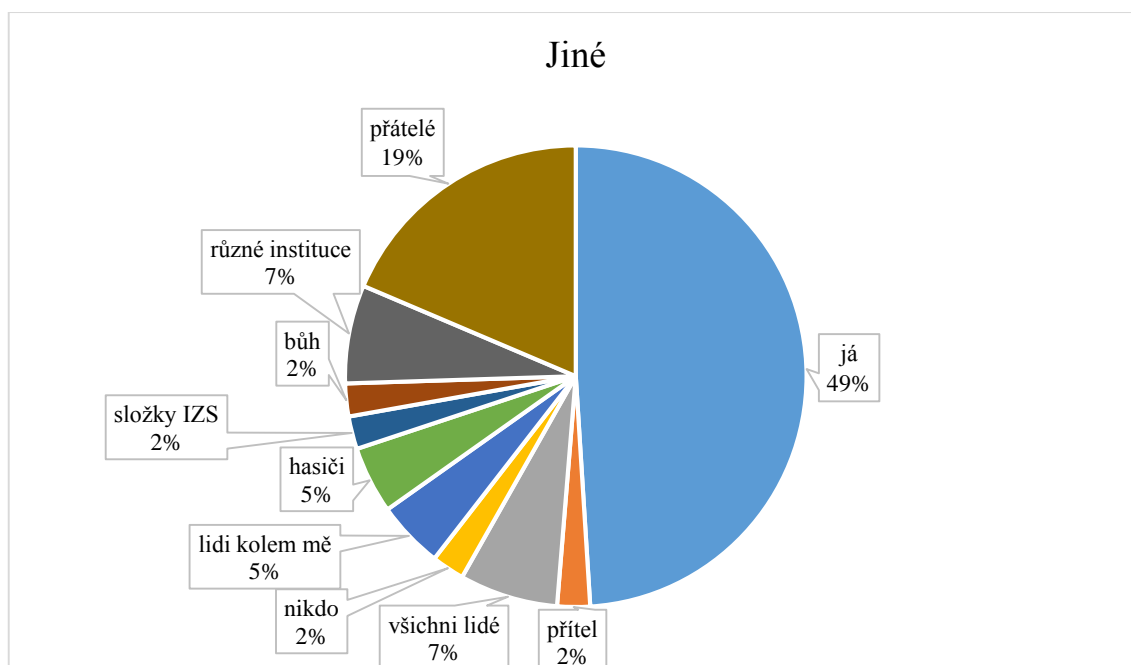
Zdroj: Vlastní

Tabulka 2: Zajištění bezpečí

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
rodina, rodiče	107	41	148
PČR	27	26	53
vláda	4	3	7
jiné	24	17	41
celkem	162	87	249

Zdroj: Vlastní

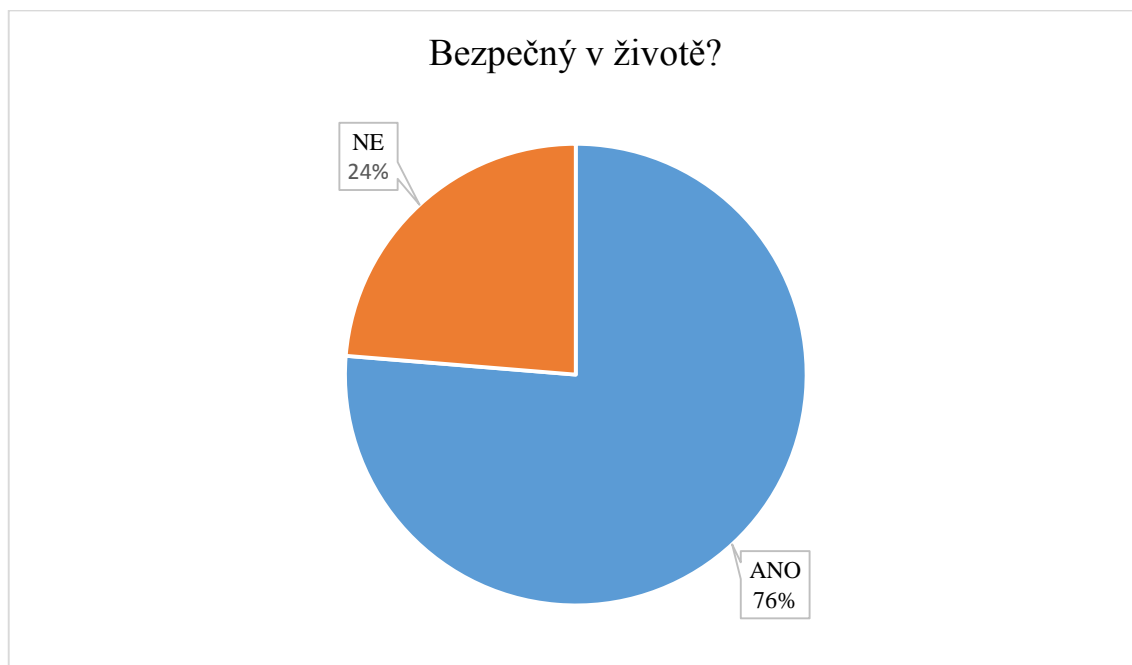
Graf 3: Jiné

Zdroj: Vlastní

Otázka č. 7 – Přijdete si bezpečně v každodenním životě? Pokud ne, proč?

Graf 4: Bezpečný v životě?

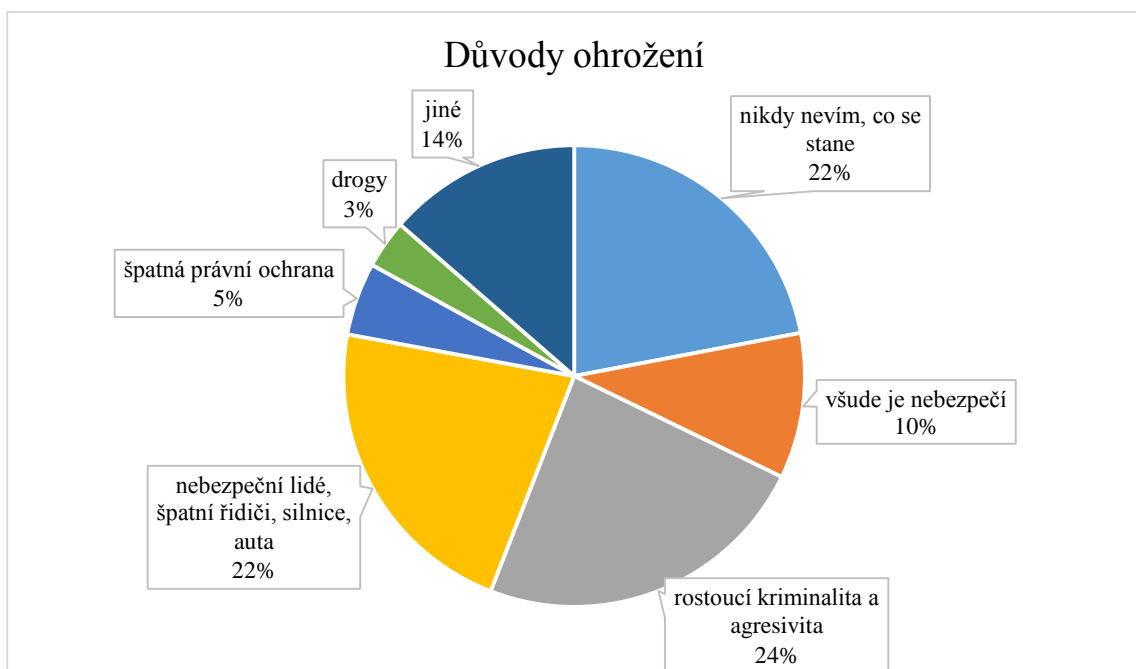
Zdroj: Vlastní

Tabulka 3: Bezpečný v životě?

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
ano	115	75	190
ne	47	12	59
celkem	162	87	249

Zdroj: Vlastní

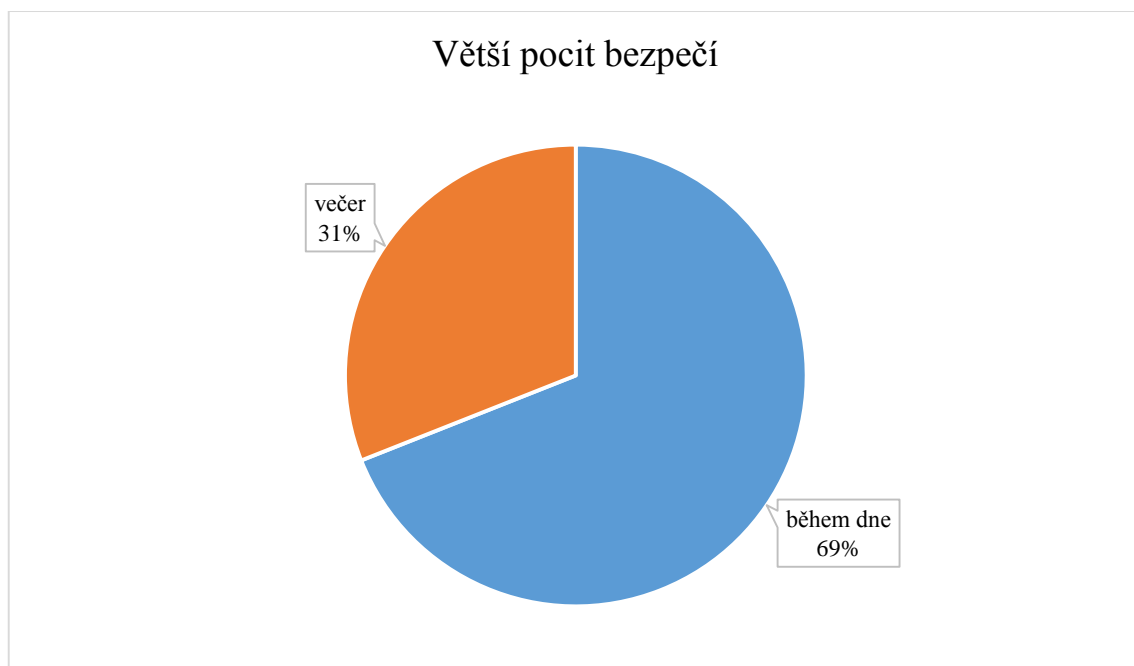
Graf 5: Důvody ohrožení

Zdroj: Vlastní

Otázka č. 8 – Kdy cítíte větší pocit bezpečí?

Graf 6: Větší pocit bezpečí

Zdroj: Vlastní

Tabulka 4: Větší pocit bezpečí

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
během dne	127	45	172
večer	35	42	77
celkem	162	87	249

Zdroj: Vlastní

Tabulka 5: Větší pocit bezpečí - do 15 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
během dne	4	1	5
večer	2	0	2
celkem	6	1	7

Zdroj: Vlastní

Tabulka 6: Větší pocit bezpečí - 16-21 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
během dne	44	18	62
večer	11	16	27
celkem	55	34	89

Zdroj: Vlastní

Tabulka 7: Větší pocit bezpečí - 22-30 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
během dne	47	6	53
večer	7	12	19
celkem	54	18	72

Zdroj: Vlastní

Tabulka 8: Větší pocit bezpečí - 31-50 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
během dne	20	7	27
večer	11	6	17
celkem	31	13	44

Zdroj: Vlastní

Tabulka 9: Větší pocit bezpečí - 51-60 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
během dne	3	6	9
večer	1	3	4
celkem	4	9	13

Zdroj: Vlastní

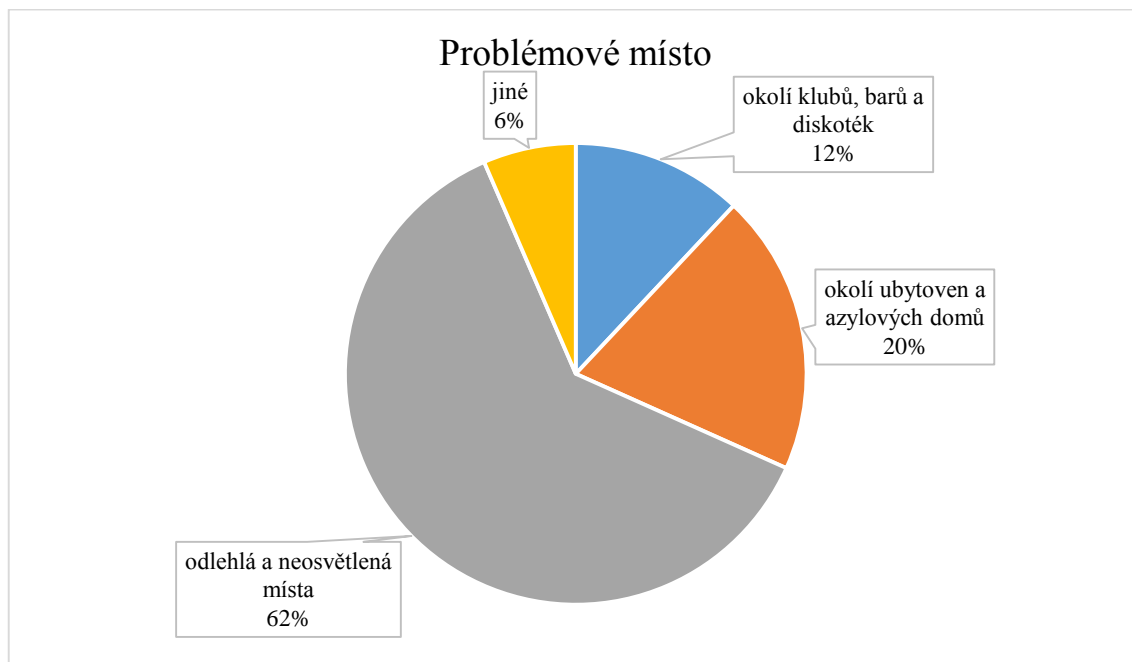
Tabulka 10: Větší pocit bezpečí - 60 + let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
během dne	9	7	16
večer	3	5	8
celkem	12	12	24

Zdroj: Vlastní

Otázka č. 9 – Které místo je pro Vás problémové a představuje ohrožení Vašeho bezpečí?

Graf 7: Problémové místo

Zdroj: Vlastní

Tabulka 11: Problémové místo

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
okolí klubů, barů a diskoték	10	19	29
okolí ubytoven a azylových domů	24	25	49
odlehlá a neosvětlená místa	120	34	154
jiné	8	9	17
celkem	162	87	249

Zdroj: Vlastní

Tabulka 12: Problémové místo - do 15 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
okolí klubů, barů a diskoték	3	0	3
okolí ubytoven a azylových domů	1	0	1
odlehlá a neosvětlená místa	2	1	3
jiné	0	0	0
celkem	6	1	7

Zdroj: Vlastní

Tabulka 13: Problémové místo - 16 - 21 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
okolí klubů, barů a diskoték	5	11	16
okolí ubytoven a azylových domů	8	6	14
odlehlá a neosvětlená místa	40	15	55
jiné	2	2	4
celkem	55	34	89

Zdroj: Vlastní

Tabulka 14: Problémové místo - 22-30 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
okolí klubů, barů a diskoték	1	2	3
okolí ubytoven a azylových domů	8	11	19
odlehlá a neosvětlená místa	40	4	44
jiné	5	1	6
celkem	54	18	72

Zdroj: Vlastní

Tabulka 15: Problémové místo - 31-50 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
okolí klubů, barů a diskoték	1	3	4
okolí ubytoven a azylových domů	2	2	4
odlehlá a neosvětlená místa	27	6	33
jiné	1	2	3
celkem	31	13	44

Zdroj: Vlastní

Tabulka 16: Problémové místo - 51-60 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
okolí klubů, barů a diskoték	0	0	0
okolí ubytoven a azylových domů	3	3	6
odlehlá a neosvětlená místa	1	2	3
jiné	0	4	4
celkem	4	9	13

Zdroj: Vlastní

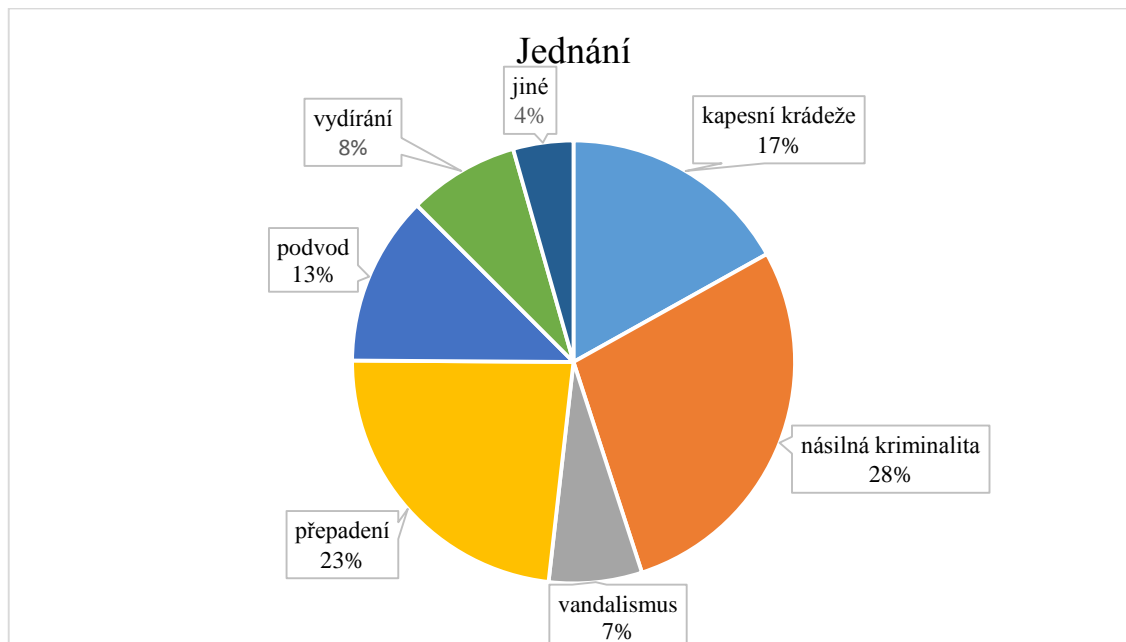
Tabulka 17: Problémové místo - 60 + let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
okolí klubů, barů a diskoték	1	3	4
okolí ubytoven a azylových domů	2	3	5
odlehlá a neosvětlená místa	9	6	15
jiné	0	0	0
celkem	12	12	24

Zdroj: Vlastní

Otázka č. 10 – Které jednání (trestné činy) Vás nejvíce ohrožuje?

Graf 8: Jednání

Zdroj: Vlastní

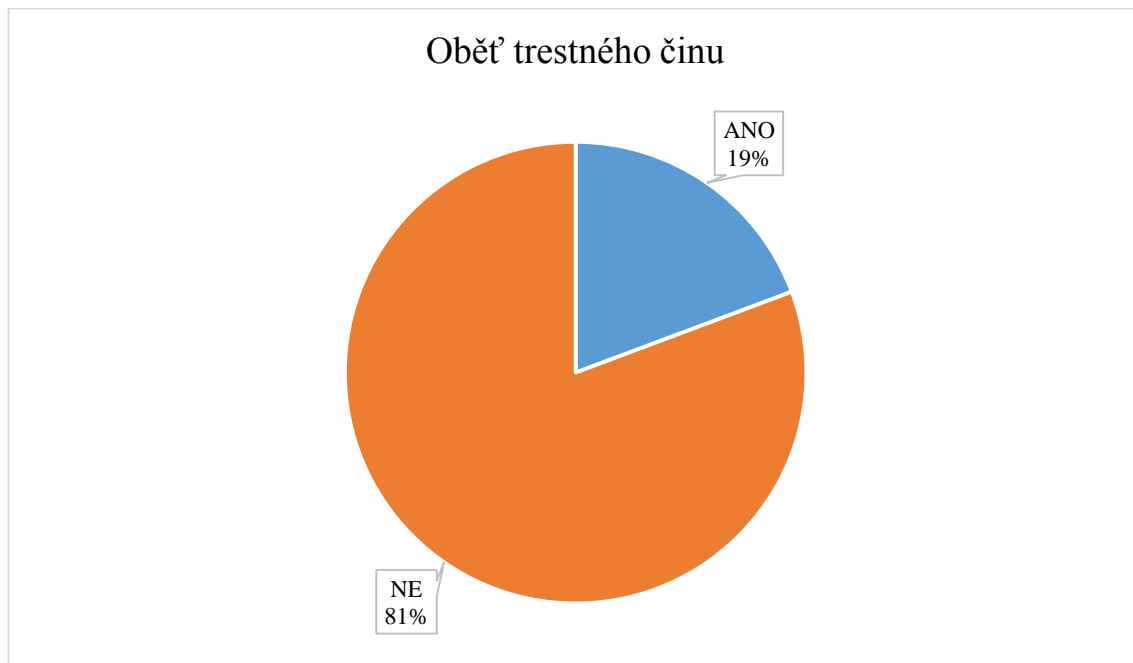
Tabulka 18: Jednání

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
kapesní krádeže	29	13	42
násilná kriminalita	53	17	70
vandalismus	8	9	17
přepadení	38	20	58
podvod	16	15	31
vydírání	13	7	20
jiné	5	6	11
celkem	162	87	249

Zdroj: Vlastní

Otázka č. 11 – Stal/a jste se někdy obětí trestného činu? Pokud ano, kterého?

Graf 9: Oběť trestného činu

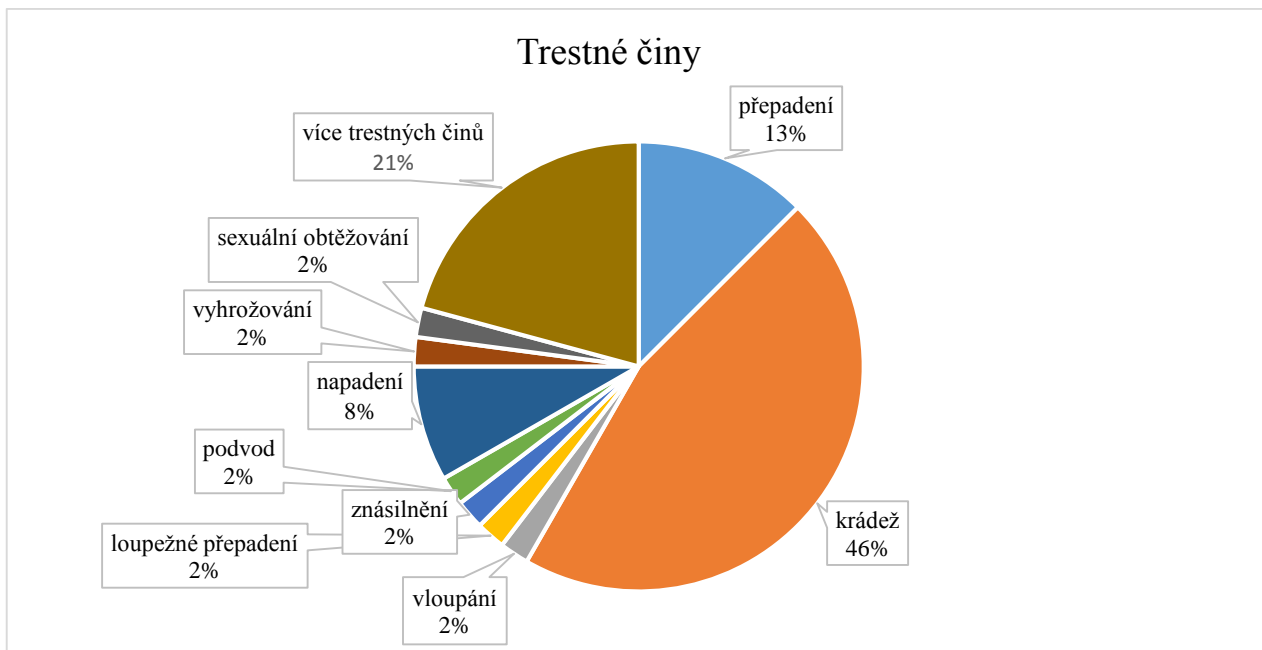
Zdroj: Vlastní

Tabulka 19: Oběť trestného činu

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
ano	30	18	48
ne	132	69	201
celkem	162	87	249

Zdroj: Vlastní

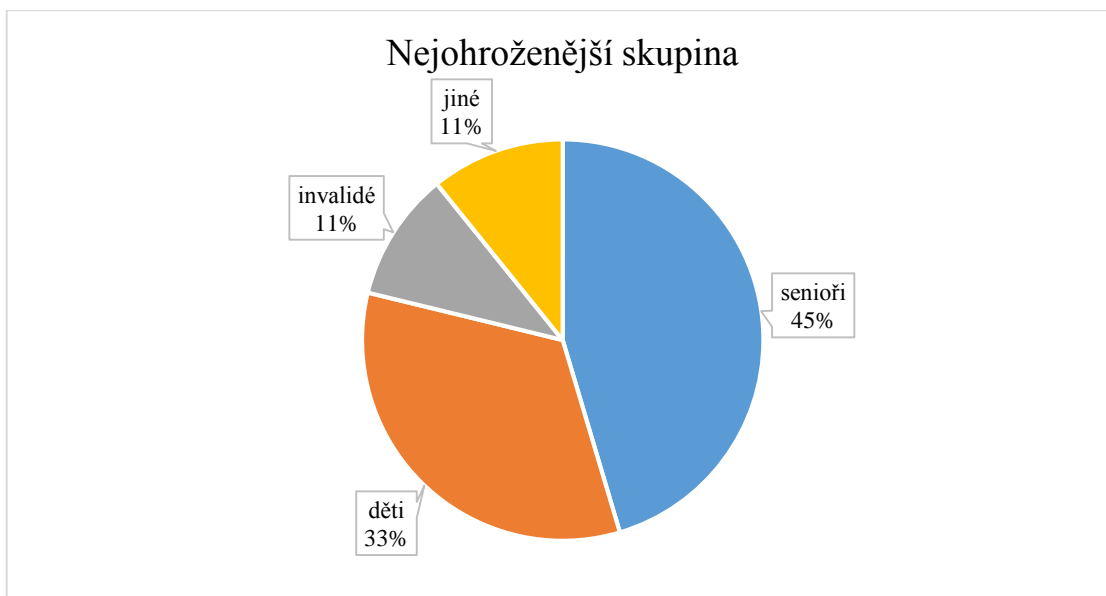
Graf 10: Trestné činy

Zdroj: Vlastní

Otázka č. 14 – Která skupina obyvatel je podle Vás nejvíce ohrožena?

Graf 11: Nejohroženější skupina

Zdroj: Vlastní

Tabulka 20: Nejohroženější skupina

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
senioři	64	49	113
děti	60	23	83
invalidé	18	8	26
jiné	20	7	27
celkem	162	87	249

Zdroj: Vlastní

Tabulka 21: Nejohroženější skupina - do 15 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
senioři	1	0	1
děti	3	1	4
invalidé	2	0	2
jiné	0	0	0
celkem	6	1	7

Zdroj: Vlastní

Tabulka 22: Nejohroženější skupina - 16-21 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
senioři	16	20	36
děti	21	9	30
invalidé	12	3	15
jiné	6	2	8
celkem	55	34	89

Zdroj: Vlastní

Tabulka 23: Nejohroženější skupina - 22-30 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
senioři	23	8	31
děti	19	6	25
invalidé	2	2	4
jiné	10	2	12
celkem	54	18	72

Zdroj: Vlastní

Tabulka 24: Nejohroženější skupina - 31-50 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
senioři	17	7	24
děti	11	4	15
invalidé	2	1	3
jiné	1	1	2
celkem	31	13	44

Zdroj: Vlastní

Tabulka 25: Nejohroženější skupina - 51-60 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
senioři	1	6	7
děti	1	1	2
invalidé	0	0	0
jiné	2	2	4
celkem	4	9	13

Zdroj: Vlastní

Tabulka 26: Nejohroženější skupina - 60 + let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
senioři	6	8	14
děti	5	2	7
invalidé	0	2	2
jiné	1	0	1
celkem	12	12	24

Zdroj: Vlastní

8.3 Interpretace výsledků

Otázka č. 1 – Kolik je Vám let?

V první otázce jsem u respondentů zjišťovala věk, jelikož dle mého názoru je to jeden z velmi důležitých faktorů, názor u lidí se vytváří právě během jejich života a je možné předpokládat rozdílné názory mezi generací mladší a starší

Respondenty jsem rozdělila do 6 věkových skupin – do 15, 16-21, 22-30, 31-50, 51-60, 60+ let. Toto rozdělení jsem provedla na základě zaměření jednotlivých věkových skupin. Ve skupině do 15 let se nachází děti a mládež navštěvující základní školu, nejpočetnější skupinou byla 16-21 zastoupena především studenty středních škol a středních odborných učilišť, ojediněle se zde vyskytly mladé ženy na mateřské dovolené či pracující lidé. Skupina respondentů 22-30 let byla tvořena hlavně studenty vyšších odborných škol a vysokých škol, ekonomicky aktivními lidmi a ženami na mateřské dovolené. V dalších skupinách jsem zaznamenala mnohem méně respondentů, přičemž skupina 31-50 let byla vytvořena ekonomicky aktivními lidmi, kteří zastupovali i věk 51-60 let, jež byl doplněn o lidi v důchodu. V poslední skupině byli respondenti v důchodu.

V příloze B uvádím procentuálně i početně zastoupení dotázaných respondentů podle jejich věku.

Otázka č. 2: Pohlaví

Dotazník byl vyplněn 162 ženami, což představuje 65% a 87 muži, tedy 35%. Očekávala jsem, že poměr mezi ženským a mužským pohlavím bude více vyrovnaný, vzhledem k tomu, že byl dotazník zveřejněn na internetu a tudíž ženy i muži měli stejnou možnost k vyplnění.

Otázka č. 3: Vaše vzdělání

Nejpočetnější část, tedy 29% respondentů je tvořeno vzděláním SŠ s maturitou, druhou nejpočetnější skupinou byli respondenti se základním vzděláním s 24%, dále SŠ bez maturity 21%, s vysokoškolským vzděláním v 16%, nejméně respondentů zastupovalo vyšší odborné vzdělání a to 10%.

Otázka č. 4: Vaše aktuální zaměstnání/studium

Tuto otázku jsem do dotazníku zařadila proto, jelikož si myslím, že je to jeden z ovlivňujících faktorů v chápání bezpečí. Domnívám se, že jiný pohled na tuto věc mají policisté a kuchařky. Respondenty jsem roztříдила do skupin studentů, důchodců, žen na mateřské dovolené, nezaměstnaných a zaměstnanců soukromého a státního sektoru. Jednotlivé názory na pocit bezpečí podle zaměstnání jsou rozebrány u otázky č. 5.

V soukromém sektoru pracuje celkem 24 % dotázaných, což představuje následující zaměstnání – účetní, IT, recepční, personalista, kuchař/ka, kosmetička, uklízečka, pokojská, obchodní zástupce, číšník/servírka, OSVČ, starožitník, laborant/ka, prodavač/ka, operátor, referent nákupu, administrativní pracovník, technik, finanční poradce, sociální pracovník, dělník, pracovník v zemědělství, manažer, technolog, hypoteční specialista, komentátor, řidič, skladník a zámečnick. Ve státním sektoru bylo zaměstnáno 13% dotazovaných, přičemž se jedná o zaměstnance PČR, HZS, AČR, školství, zdravotnictví a městské policie.

Nejpočetnější skupinou byli studenti v zastoupení 49%, což připisuji především rozšířením dotazníku na střední školy. Důchodci byli zastoupeni 8%, ženy na mateřské dovolené 5% a jen malou část tvořila skupina nezaměstnaných a to 1%.

Otázka č. 5: Co se Vám vybaví pod pojmem bezpečí?

Odpovědi na otázku jsou graficky zachyceny v grafu 1 a početně v tabulce 1. Nejčastější odpovědí na tuto otázku je rodina, následuje odpověď domov a poté kombinace rodiny a domovu. Jako další jsem zaznamenala klid, pořádek a absence strachu, stav bez ohrožení, PČR, ochrana, jistota, důvěra. Méně zastoupenými, které jsem zařadila do odpovědí jiné, jsou:

- Používání zbraní.
- Spokojenost.
- Jistota.
- Tank.
- Stav, pocit obrany proti nežádoucím věcem a strachu.
- Cítit se dobře.
- Dobré vojsko.
- Les a nikde nikdo.
- Zákony.
- Okamžik, kdy se můžu uvolnit a nepřemýšlet o tom, že by se mohlo něco stát.
- Dávat si pozor, aby se mi nic nestalo.
- Zdraví.
- Přátelé.
- Nepřítomnost úrazu.
- Prázdné místnosti.
- Zámek a zamčený domov.
- Člověk není ohrožen na zdraví psychickém a fyzickém.
- Objetí.
- Bezpečí neexistuje.
- Pokud můžu jít sama kamkoli.
- Když je poblíž někdo blízký.

V příloze E uvádím názory respondentů na pojem bezpečí rozdělených jak z pohledu pohlaví, tak z hlediska věku, a v příloze F podle zaměstnání.

Otázka č. 6 - Kdo podle Vás zajišťuje Vaše bezpečí?

U otázky týkající se zajištěním bezpečí jsem respondentům poskytla možnosti – rodina, rodiče, PČR, vláda a jiné. Více než polovina dotázaných respondentů – 59% odpověděla, že jejich bezpečí zajišťuje rodina, rodiče. Pro 21% dotázaných je bezpečí zajištěno PČR, jen 3% vláda a zbylých 17% zvolilo možnost jiné, kdy bylo součástí této odpovědi uvést, kdo zajišťuje jejich bezpečí. V příloze G jsem dále znázornila výsledné počty odpovědí rozdělené podle věku respondentů. Z tohoto vyplynulo, že ve všech věkových kategoriích převládala odpověď rodina, rodiče.

V grafu 3 znázorňuji odpovědi jiné, jimiž byly:

- Že vlastní bezpečí si zajišťuje každý sám.
- Přítel.
- Všichni lidé.
- Nikdo.
- Lidi kolem mě.
- Hasiči.
- Složky IZS.
- Přátelé.
- Bůh.
- Různé instituce.

Při vyhodnocení odpovědí z hlediska zaměstnání jsem nezpozorovala velký rozdíl mezi státním a soukromým sektorem. Očekávala jsem, že ve státním sektoru bude převládat odpověď PČR, protože značná část jsou zaměstnanci PČR, HZS, AČR.

Otázka č. 7 – Přijdete si bezpečně v každodenním životě? Pokud ne, proč?

Lidé volili mezi možnostmi ano a ne, v každodenním životě si bezpečně přijde většina dotázaných respondentů, tedy 76%, zbylých 24% se bezpečně necítí. Důvody proč se necítí bezpečně, jsem procentuálně vyjádřila v grafu 5. Bezpečně si lidé nepřijdou jelikož:

- Roste kriminalita a agresivita.
- Nikdy nevím, co se stane.
- Nebezpeční lidé, špatní řidiči, silnice, auta.
- Všude je nebezpečí.
- Špatná právní ochrana.
- Drogy.

Zde jsem uvedla nejčastější odpovědi, proč se lidé necítí bezpečně, dále je v grafu uvedeno jiné, což zahrnuje:

- Strach v noci.
- Nízké vzdělání.
- Romové.
- Volně pobíhající psi.
- Hodně nezaměstnaných.
- Nedávná vražda studenta obchodní akademie.
- Nespravedlnost.
- Hloupost a závist.
- Strach z lidí – přibývá negativních lidí.
- Nebezpečí na ulici.
- Média.
- Lidé si dělají, co chtějí.

Otázka č. 8 – Kdy cítíte větší pocit bezpečí?

Na tuto otázku měli respondenti možnost odpovědět buď během dne, nebo večer, 69% respondentů uvedla během dne a 31% večer. U těch, co uvedli večer, se ve více než v polovině jednalo o mužské pohlaví.

V grafu 6 a tabulce 4 uvádím výsledky, kdy lidé cítí větší pocit bezpečí. V následujících tabulkách 5-10 jsou zaznamenány odpovědi respondentů podle věku. Ve všech věkových skupinách převládal jednoznačně názor během dne.

Otázka č. 9 – Které místo je pro Vás problémové a představuje ohrožení Vašeho bezpečí?

Z uvedených možností – okolí klubů, barů a diskoték, okolí ubytoven a azylových domů a odlehlá a neosvětlená místa, bylo dotázanými nejvíce uvedeno odlehlé a neosvětlené místo a to v 62%, dále okolí ubytoven a azylových domů v 20% a okolí klubů, barů a diskoték v 12%. Zbýlých 6% uvedlo poslední z možností, kterou byla odpověď jiné, kde byla uvedena následující místa:

- Místa, která znám málo.
- Žádná, nebojím se.
- Úřad vlády.
- Vlaková nádraží.
- Okolí romských komunit.
- Silnice.

Graficky jsem znázornila danou otázku v grafu 7 a v tabulce 11. Odpovědi respondentů rozdělených podle věku jsem dále vyjádřila v tabulkách 12-17.

Otázka č. 10 – Které jednání (trestné činy) Vás nejvíce ohrožuje?

I u této otázky měli respondenti možnost odpověď vybrat z uvedené nabídky – kapesní krádeže, násilná kriminalita, vandalismus, přepadení, podvod, vydírání, nebo zvolit odpověď jiné a vyjádřit jednání, které je ohrožuje a nebylo v nabídce uvedeno. 28% respondentů odpovědělo, že je nejvíce ohrožuje násilná kriminalita, 23% přepadení, 17% kapesní krádeže, 13% podvod, 8% vydírání, 7% vandalismus a zbylé 4% uvedli jinou odpověď, kde jsem zachytila následující odpovědi:

- Vloupání.
- Hloupost.
- Romové.
- Nepřizpůsobiví nájemníci.
- Všechny uvedené trestné činy.
- Žádné trestné činy.

Výsledky též uvádím i formou grafu a tabulky, a to konkrétně v grafu 8 a tabulky 18. V příloze H uvádím početní znázornění podle věku respondentů.

Otázka č. 11 – Stal/a jste se někdy obětí trestného činu? Pokud ano, kterého?

Graf 9 znázorňuje procentuální výsledek, kdy 81% respondentů se nestalo obětí TČ a 19% ano. V tabulce 19 jsou uvedeny jednotlivé počty žen a mužů. V následujícím grafu 10 uvádím znázornění jednotlivých TČ. Nejvíce respondentů, kteří odpověděli, že se stali obětí, uvedli, že v 46% se jednalo o krádež, 13% přepadení, 8% napadení, 21% se respondenti stali obětí více trestných činů, zbylých 12% jsou vloupání, znásilnění, loupežné přepadení, podvod, vyhrožování a sexuální obtěžování, každý z těchto trestných činů byl uveden v 2% případech.

Otázka č. 12 – Jak podle Vás můžete Vy sami přispět ke zvýšení vlastní bezpečí?

V příloze I jsou graficky a početně znázorněny odpovědi respondentů, kdy mohli vybrat buď mezi uvedenými možnostmi – nenavštěvování míst, která pro mě představují nebezpečí, návštěvy kurzů sebeobrany, preventivní prohlídky, nebo zvolit možnost jiné.

Nejčastější odpovědí je nenavštěvování míst, které pro mě představují nebezpečí, kdy tuto možnost uvedlo 73% respondentů, následuje odpověď návštěvy kurzů sebeobrany s 21% a preventivní prohlídky s 5%. Možnost jiné byla zvolena 1% respondentů, kdy jako odpovědi byly uvedeny:

- Ozbrojení a nošení zbraní.
- Nošení obranných prostředků.
- Nenavštěvování nebezpečných míst a nechodit sama.
- Jednat racionálně.
- Pozornost okolí.
- Předcházet situacím, kdy bych se mohl stát obětí.
- Návštěva posilovny – dobrá kondice.

Odpověď návštěvy kurzů sebeobrany byla více než z poloviny zvolena respondenty do 30 let. Ostatní výsledky rozdělené podle věku jsou uvedeny v příloze J.

Otázka č. 13 – Jak by podle Vás mohl stát přispět ke zvýšení bezpečnosti?

Příloha K graficky i početně prezentuje odpovědi na otázku č. 13, kdy byly nabídnuty možnosti odpovědí – preventivní programy u mladistvých, osvětlení nepřehledných míst, zvýšení počtu policistů, zdokonalení či rozšíření kamerového systému ve městech, nebo možnost jiné.

Nejčastější odpovědí bylo zvýšení počtu policistů, uvedeno 31% respondentů, následovala odpověď preventivní programy u mladistvých 22%, zdokonalení či rozšíření kamerového systému ve městech 21%, osvětlení nepřehledných míst 18% a možnost jiné 8%, kde byly uvedeny odpovědi:

- Zpřísnění trestů.
- Preventivní opatření, jelikož stát selhává.
- Přísnější trestání recidivistů.
- Nepodporovat nepracující lid.
- Monitoring problémových osob, omezování přistěhovalců společensky nepřizpůsobivých osob.
- Obnovení vojenského výcviku.
- Uvolnění práva z hlediska sebeobrany.
- Zbraně.
- Trest smrti.

Výsledky v příloze L prezentují názory respondentů, které jsem rozdělila podle jejich věku.

Otázka č. 14 – Která skupina obyvatel je podle Vás nejvíce ohrožena?

Nejohroženější skupinou obyvatelstva byla respondenty označena možnost senioři – 45%, následně děti – 33% a invalidé – 11%, zbylých 11% uvedli možnost jiné.

Výsledek je znázorněn v grafu 11 a tabulce 20. V následujících tabulkách 21-26 jsem uvedla jednotlivé odpovědi podle věku respondentů. Mimo generaci do 15 let byly odpovědi jednoznačné, a to, že nejohroženější skupinou obyvatelstva jsou senioři, u této nejmladší generace bylo nejčastěji uvedeno, že za nejohroženější skupinu považují děti.

U možností jiné byly uvedeny odpovědi:

- Ženy, mladé dívky.
- Mládež.
- Všichni lidé.

8.4 Vyhodnocení hypotéz

Hypotéza 1: Většina naší populace považuje za bezpečí rodinu a domov. Výrazem většina se rozumí více než 50%.

Z výsledků plyne, že nejčastější odpovědí je rodina a domov, a to buď odděleně, anebo kombinací těchto dvou termínů, a to v 41%. Hypotézu tedy není možné potvrdit, jelikož odpovědi nepřesahují 50%.

Přestože počet respondentů, kteří za bezpečí považují rodinu a domov, nepřesahuje 50%, domnívám se, že je třeba, aby si lidé více uvědomovali, že rodina a domov může být součástí jejich bezpečí, ale nikoli základ. K tomu aby toto bylo naplněno, je třeba, aby mnohem více potřeb.

Hypotéza 2: Na otázku kdo zajišťuje bezpečí mimo uvedené nabídky odpovědí, tedy rodiny, PČR a vlády převládá názor, že svoje bezpečí zajišťuje každý sám.

Respondenti, kteří vybrali možnost jiné, uvedli v 49%, že bezpečí si zajišťuje každý sám, z tohoto výsledku je tedy možné hypotézu potvrdit.

Je určitě velmi přínosné, pokud si člověk uvědomí, že k tomu, aby se cítil bezpečně, je třeba, aby se přičinil také on sám, choval se tak, aby nedocházelo k narušení či ohrožení bezpečnosti a bezpečí.

Hypotéza 3: Nejčastějším důvodem, proč si lidé nepřijdou bezpečně v každodenním životě je rostoucí kriminalita.

V 24% si respondenti nepřijdou bezpečně z důvodu rostoucí kriminality a agrese. Díky tomu je tedy možné potvrdit tuto hypotézu.

Hypotéza 4: Jen malá část respondentů – do 10% cítí větší pocit bezpečí večer.

Skutečností je, že menší část respondentů uvedla, že cítí větší pocit bezpečí během dne a nikoli večer. Hypotézu však nelze potvrdit, jelikož část, která cítí větší pocit bezpečí večer je 31%, je tedy větší než uvedených 10% v hypotéze.

Odpovědi mě celkem překvapily, jelikož jsem očekávala, že mnohem méně respondentů cítí větší pocit bezpečí večer.

Hypotéza 5: Generace ve věku 51 a více let volí mnohem častěji odpověď okolí klubů, barů a diskoték než možnost okolí ubytoven a azylových domů.

Tuto hypotézu není možné potvrdit, jelikož více lidí ve věkové skupině nad 51 let volí častěji odpověď okolí ubytoven a azylových domů než okolí klubů, barů a diskoték.

Podle mého názoru mnoho lidí starší generace nenachází pochopení pro chování a jednání generace mladší, vzhledem k tomu, že bary, kluby a diskotéky jsou navštěvovány především mladší věkovou skupinou, předpokládala jsem, že více respondentů starší generace zvolí právě tuto možnost.

Hypotéza 6: Trestný čin, který nejvíce ohrožuje populaci je kapesní krádež.

17% respondentů uvedlo, že je nejvíce ohrožuje kapesní krádež, více zastoupenou odpovědí je ale násilná kriminalita s 28% a přepadení s 23%, tudíž hypotézu není možné potvrdit.

Podle statistiky Policie ČR bylo v roce 2013 evidováno celkem 325 366 skutků, z toho téměř v 39% případech se jednalo o krádeže prosté, které v sobě zahrnují krádeže kapesní. Necelých 6% představovalo násilné činy.⁶⁰

⁶⁰ KUČERA, V. Policie České republiky, *Kriminalita za rok 2013* [online]. ©2015 [cit 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/v-roce-2013-bylo-na-uzemi-cr-registrovano-pres-tri-sta-tisic-trestnych-cinu.aspx>

Hypotéza 7: Pokud se někdo stal obětí trestného činu, jedná se nejčastěji o krádež a to ve více než 40%.

Hypotéza je pravdivá, jelikož z 19% respondentů, kteří se stali obětí trestného činu, uvedlo 46%, že je jednalo o krádež.

Hypotéza 8: Nejohroženější skupinou obyvatelstva jsou senioři a děti.

Za nejohroženější skupinu obyvatelstva jsou podle respondentů považováni senioři, což bylo uvedeno 45% a děti 33%. Na základě tohoto výsledku je tedy možné jednoznačně hypotézu potvrdit.

9 ZÁVĚR

V teoretické části práce jsem v první kapitole vysvětlila základní termíny, které souvisí s bezpečím a bezpečností a jsou nutné ke správnému pochopení těchto dvou pojmů. V další kapitole jsem rozdělila krizové situace, které ohrožují nejen bezpečnost lidí ale i státu, za jakých podmínek a kým mohou být vyhlášeny. Ve zbylých částech jsem vymezila práva a povinnosti integrovaného záchranného systému a popsala jeho jednotlivé složky, působnost ministerstev a organizací OSN a NATO. V poslední kapitole teoretické části jsem se zaměřila na nevládní organizace, kde jsem se podrobněji věnovala Mezinárodnímu hnutí Červeného kříže, Nadaci ADRA a Bílému kruhu bezpečí. Vysvětlením pojmů jsem se pokusila prokázat, že bezpečí není pouze domov a rodina, ale že má mnohem širší význam, že je třeba podstatně více k tomu, aby byly naplněny nejzákladnější potřeby a fungovala rodina a domov.

Z dotazníkového šetření se potvrdilo, že se většině lidí pod pojmem bezpečí vybaví rodina, domov a ochrana, jen malá část uvedla např. zdraví, jistota, stav bez ohrožení, okamžik kdy se mi nic nestane, apod. Výsledky o tom, kdo zajišťuje bezpečí, byly také vcelku jednoznačné, ukázalo se, že většina dotázaných považuje rodinu a rodiče za ty, kdo jejich bezpečí zajišťují. Mezi nimi je i mnoho lidí ve věku do 20 let, podle mého názoru tento pohled u mladých lidí formuje především škola a rodiče, není ale vždy pravda, že bezpečí znamená rodina a domov a tudíž rodiče a rodina zajišťují naše bezpečí. Školy by se měly zaměřit na témata týkající se bezpečnosti a bezpečí a své žáky více informovat i v tomto směru, věnovat pozornost tomu, co vůbec bezpečí je, jak se chovat aby mi nevzniklo nebezpečí, čemu se vyhnout, apod.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že se lidé zamýšlí nad bezpečností a bezpečím jen velmi málo a díky tomu nevidí to, co je třeba k tomu, aby byly naplněny jejich potřeby jako např. fungující rodina, domov, apod. Jednoznačně se neprokázal vliv zaměstnání na chápání bezpečí, což bych připisovala tomu, že dotazník nebyl zaměřen na zaměstnance státního sektoru, tedy policistů, hasičů, apod. ale respondenti byly vybírány náhodně nikoli podle jejich zaměstnání. I přes výsledky se domnívám, že zde s velkou pravděpodobností rozdílné chápání je, a že prokázání těchto rozdílů by mohlo být předmětem dalšího výzkumu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR. *Bezpečnostní strategie České republiky 2001*, Praha: Decibel production, s.r.o., 2001. ISBN 80-86345-10-6/MZV ČR.

PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost a krizové řízení*, 1. vyd. Praha: Police History, 2006. ISBN 80-86477-35-5.

PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj*, 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. ISBN 978-80-86723-97-6.

ŘÍHA, M., SIEGER, L., PIKOLA, P. *Bezpečnostní systémy 2. díl*, 2. vyd. Praha: Námořní akademie České republiky s.r.o., 2011. ISBN 978-80-87103-35-7.

VÍŠEK, J. *Organizace záchranných činností v České republice*, 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2012. ISBN 978-80-7452-028-0.

WAISOVÁ, Š. *Bezpečnost, vývoj a proměny konceptu*, Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2005. ISBN 80-86898-21-0.

ZOUBEK, A., PROCHÁZKA, Z. *Aktuální otázky bezpečnosti, kriminality a prevence kriminality v 21. století*, 1. vyd. Plzeň: Vydavatelský servis, 2012. ISBN 978-80-86843-41-4.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

VOLNER, Š. *Bezpečnosť v 21. storočí*, 1. vyd. Bratislava: Iris, 2009. ISBN 978-80-89256-36-5.

Seznam použitých internetových zdrojů

Asociace řidičů zdravotnických záchranných služeb a integrovaného záchranného systému České republiky. *Zdravotnická záchranná služba* [online]. ©2011 [cit 2015-09-01]. Dostupné z: <http://www.ar-zzs.cz/slozky-izs-cr/zdravotnicka-zachranna-sluzba/>.

Bezpečnostní zpravodaj. *Bezpečnost* [online]. ©2012-2014 [cit 2015-09-01]. Dostupné z: <http://www.bezpecnostni-zpravodaj.cz/tag/bezpecnost/>.

Bílý kruh bezpečí. *Poslání a činnost* [online]. [cit 2014-18-01]. Dostupné z: <http://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost/>.

DSA. *Letecká záchranná služba* [online]. [cit 2015-09-01]. Dostupné z: <http://www.dsa.cz/index.php/letecka-zachranna-sluzba>.

Generální ředitelství hasičského záchranného sboru. *Dokumentace IZS* [online]. ©2014 [cit 2014-31-12]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>.

Generální ředitelství hasičského záchranného sboru. *Evakuace obyvatelstva* [online]. ©2014 [cit 2014-31-12]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/evakuace-obyvatelstva.aspx>.

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. *Krizové řízení a CNP* [online]. ©2015 [cit 2015-22-02]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/krizove-rizeni-a-cnp-ke-stazeni-ff.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>.

Generální ředitelství hasičského záchranného sboru. *Základní poslání a služební slib* [online]. ©2014 [cit 2014-31-12]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasicsky-zachranny-sbor-cr-zakladni-poslani.aspx>.

Informační centrum OSN v Praze. *Humanitární otázky* [online]. ©2005 [cit 2014-13-01]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/humanitarni-otazky/>.

Informační centrum OSN v Praze. *Mír a bezpečnost* [online]. ©2005 [cit 2014-13-01]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/system-osn/o-osn/>.

KUČERA, V. Policie České republiky, *Kriminalita za rok 2013* [online]. ©2015 [cit 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/v-roce-2013-bylo-na-uzemi-cr-registrovano-pres-tri-sta-tisic-trestnych-cinu.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnost* [online]. ©2014 [cit 2014-02-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-bezpecnost.aspx>.

Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnostní strategie ČR* [online]. ©2014 [cit 2014-23-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-strategie-cr.aspx>.

Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnostní systém státu* [online]. ©2014 [cit 2014-23-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-system-statu.aspx>.

Ministerstvo vnitra České republiky. *Integrovaný záchranný systém (IZS)* [online]. ©2014 [cit 2014-31-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-integrovaný-zachranny-system-izs.aspx>.

Ministerstvo vnitra České republiky. *Krizový plán* [online]. ©2014 [cit 2014-12-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/plan.aspx>.

Ministerstvo vnitra České republiky. *Krizová situace* [online]. ©2014 [cit 2014-29-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-strategie-cr.aspx>.

Ministerstvo vnitra České republiky. *Nevojenská krizová situace* [online]. ©2014 [cit 2014-30-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/nevojenska-krizova-situace.aspx>.

Ministerstvo vnitra České republiky, *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek – krizové řízení* [online]. ©2014 [cit 2014-28-12], s. 15. Dostupné z: <file:///C:/Users/user/Downloads/bezpecnost.pdf>.

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR, *Bezpečnostní strategie České republiky 2011*. [online]. [cit 2015-24-01]. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné z: http://www.mzv.cz/file/699914/Bezpecnostni_strategie_CR_2011.pdf.

Nadace ADRA. *Humanitární projekty* [online]. ©2014 [cit 2014-18-01]. Dostupné z: <http://www.adra.cz/pomoc-v-zahranici/humanitarni-projekty>.

Nadace ADRA. *O nadaci* [online]. ©2014 [cit 2014-16-01]. Dostupné z: <http://www.adra.cz/nadace-adra/o-nadaci>.

Oficiální informační server sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. *O nás* [online]. ©1999 - 2014 [cit 2014-16-01]. Dostupné z:

http://www.dh.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=2.

Oficiální portál informačního centra o NATO. *Co je NATO?* [online]. [cit 2014-13-01]. Dostupné z:

http://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/pdf_publications/20120905_what_is_nato_cz.pdf.

Oficiální stránky Českého červeného kříže. *Mezinárodní hnutí* [online]. [cit 2014-15-01]. Dostupné z: <http://www.cervenyriz.eu/cz/hnuti.aspx>.

Policie České republiky, *Kniha – Policie České republiky* [online]. ©2014 [cit 2015-02-01]. Dostupné z: [file:///C:/Users/user/Downloads/Publikace_-_Policie_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky_-_web%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/Publikace_-_Policie_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky_-_web%20(1).pdf).

Stav nebezpečí úplný přehled rozhodnutí hejtmanů vyhlášených v období od 1. 1. 2001 do 31. 10. 2014 [online], s. 2. ©2014 [cit. 2014-30-12]. Dostupné z:

[file:///C:/Users/user/Downloads/Uplny_prehled_Rozhodnuti_o_vyhlaseni_stavu_nebezpe%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/Uplny_prehled_Rozhodnuti_o_vyhlaseni_stavu_nebezpe%20(1).pdf).

Zákony

Ústava České republiky, ústavní zákon č. 240 ze dne 28. června 2000, o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů*, 2000, částka 73. Dostupné z: <file:///C:/Users/user/Downloads/sb073-00.pdf>.

Ústava České republiky, ústavní zákon č. 110 ze dne 22. dubna 1998, Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. In: *Další ústavní zákony*, 1998, částka 39. Dostupné z: http://www.usoud.cz/dalsi-ustavni-zakony/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=380&cHash=6f07f2ab1681eee3ad3c46b7d19b55c2.

Ústava České republiky, ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb., 515/2002 Sb., 319/2009 Sb., 71/2012 Sb. a č. 98/2013 Sb., Dostupné z: <http://www.usoud.cz/ustava-ceske-republiky/>.

Zákon č. 110 ze dne 22. dubna 1998, Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. In: *Další ústavní zákony*, 1998, částka 39. Dostupné z: http://www.usoud.cz/dalsi-ustavni-zakony/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=380&cHash=6f07f2ab1681eee3ad3c46b7d19b55c2.

Zákon č. 374 ze dne 6. listopadu 2011, Zákon o zdravotnické záchranné službě. In: *Sbírka zákonů*, částka 131. Dostupné z: http://www.zachrannasluzba.cz/zakony/374_2011.pdf.

Zákon č. 219 ze dne 14. září 1999, Zákon o ozbrojených silách České republiky. In: *Sbírka zákonů*, částka 76. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>.

Zákon č. 2 ze dne 8. ledna 1969, Zákon o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy. In: *Sbírka zákonů*, částka 1. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>.

Zákon č. 2 ze dne 8. ledna 1969, Zákon o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy. In: *Sbírka zákonů*, částka 1. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>.

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Seznam grafů

Graf 1: Pojem bezpečí.....	39
Graf 2: Zajištění bezpečí.....	40
Graf 3: Jiné.....	41
Graf 4: Bezpečný v životě?.....	42
Graf 5: Důvody ohrožení.....	43
Graf 6: Větší pocit bezpečí.....	43
Graf 7: Problémové místo.....	46
Graf 8: Jednání.....	50
Graf 9: Oběť trestného činu.....	51
Graf 10: Trestné činy.....	52
Graf 11: Nejohroženější skupina.....	52

Seznam tabulek

Tabulka 1: Pojem bezpečí.....	40
Tabulka 2: Zajištění bezpečí.....	41
Tabulka 3: Bezpečný v životě?.....	42
Tabulka 4: Větší pocit bezpečí.....	44
Tabulka 5: Větší pocit bezpečí - do 15 let.....	44
Tabulka 6: Větší pocit bezpečí - 16-21 let.....	44
Tabulka 7: Větší pocit bezpečí - 22-30 let.....	44
Tabulka 8: Větší pocit bezpečí - 31-50 let.....	45
Tabulka 9: Větší pocit bezpečí - 51-60 let.....	45
Tabulka 10: Větší pocit bezpečí - 60 + let.....	45
Tabulka 11: Problémové místo.....	46
Tabulka 12: Problémové místo - do 15 let.....	47
Tabulka 13: Problémové místo - 16 - 21 let.....	47
Tabulka 14: Problémové místo - 22-30 let.....	48
Tabulka 15: Problémové místo - 31-50 let.....	48

Tabulka 16: Problémové místo - 51-60 let.....	49
Tabulka 17: Problémové místo - 60 + let.....	49
Tabulka 18: Jednání	50
Tabulka 19: Oběť trestného činu.....	51
Tabulka 20: Nejohroženější skupina	53
Tabulka 21: Nejohroženější skupina - do 15 let.....	53
Tabulka 22: Nejohroženější skupina - 16-21 let	53
Tabulka 23: Nejohroženější skupina - 22-30 let	54
Tabulka 24: Nejohroženější skupina - 31-50 let	54
Tabulka 25: Nejohroženější skupina - 51-60 let	54
Tabulka 26: Nejohroženější skupina - 60 + let	55

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník	I
Příloha B – Věk	III
Příloha C – Vzdělání	IV
Příloha D – Zaměstnání	V
Příloha E – Pojem bezpečí podle věkových skupin	VI
Příloha F – Pojem bezpečí podle zaměstnání	IX
Příloha G – Zajištění bezpečí podle věku	X
Příloha H – Jednání podle věku	XII
Příloha I – Přispění k vlastnímu bezpečí	XV
Příloha J – Přispění k vlastnímu bezpečí podle věku	XVI
Příloha K – Přispění státu	XIX
Příloha L – Přispění státu podle věku	XX

PŘÍLOHY

Příloha A – Dotazník

Dobrý den. Jsem studentka Univerzity Jana Ámose Komenského v Praze. V rámci své bakalářské práce na téma Pocit bezpečí z různého pohledu obyvatelstva provádím výzkum. Cílem výzkumu je zjištění chápání bezpečí obyvatelstva. Chtěla bych Vás tedy požádat o pár minut k vyplnění tohoto dotazníku, který je dobrovolný a anonymní. U každé otázky vyberte vždy jednu odpověď. Předem Vám moc děkuji za Váš čas.

- 1) **Kolik je Vám let?**
- 2) **Pohlaví:**
 - a) Žena
 - b) Muž
- 3) **Vaše vzdělání:**
 - a) Základní
 - b) SŠ bez maturity
 - c) SŠ s maturitou
 - d) Vyšší odborné
 - e) Vysokoškolské
- 4) **Vaše aktuální zaměstnání / studium:**
- 5) **Co se Vám vybaví pod pojmem bezpečí?**
- 6) **Kdo podle Vás zajišťuje Vaše bezpečí?**
 - a) Rodina, rodiče
 - b) Policie České republiky
 - c) Vláda
 - d) Jiné (kdo?) -
- 7) **Přijdete si bezpečně v každodenním životě? Pokud ne, proč?**
 - a) Ano
 - b) Ne – proč?
- 8) **Kdy cítíte větší pocit bezpečí?**
 - a) Během dne
 - b) Večer
- 9) **Které místo je pro Vás problémové a představuje ohrožení Vašeho bezpečí?**
 - a) Okolí klubů, barů a diskoték
 - b) Okolí ubytoven a azylových domů
 - c) Odlehlá a neosvětlená místa
 - d) Jiné (které)? –

10) Které jednání (trestné činy) Vás nejvíce ohrožuje?

- a) Kapesní krádeže
- b) Násilná kriminalita
- c) Vandalismus
- d) Přepadení
- e) Podvod
- f) vydírání
- g) Jiné (které?) –

11) Stal/a jste se někdy obětí trestného činu? Pokud ano, kterého?

- a) Ne
- b) Ano – kterého?

12) Jak podle Vás můžete Vy sami přispět ke zvýšení vlastní bezpečí?

- a) Nenavštěvování míst, která pro mě představují nebezpečí
- b) Návštěvy kurzů sebeobrany
- c) Preventivní prohlídky
- d) Jiné (jak?) -

13) Jak by podle Vás mohl stát přispět ke zvýšení bezpečnosti?

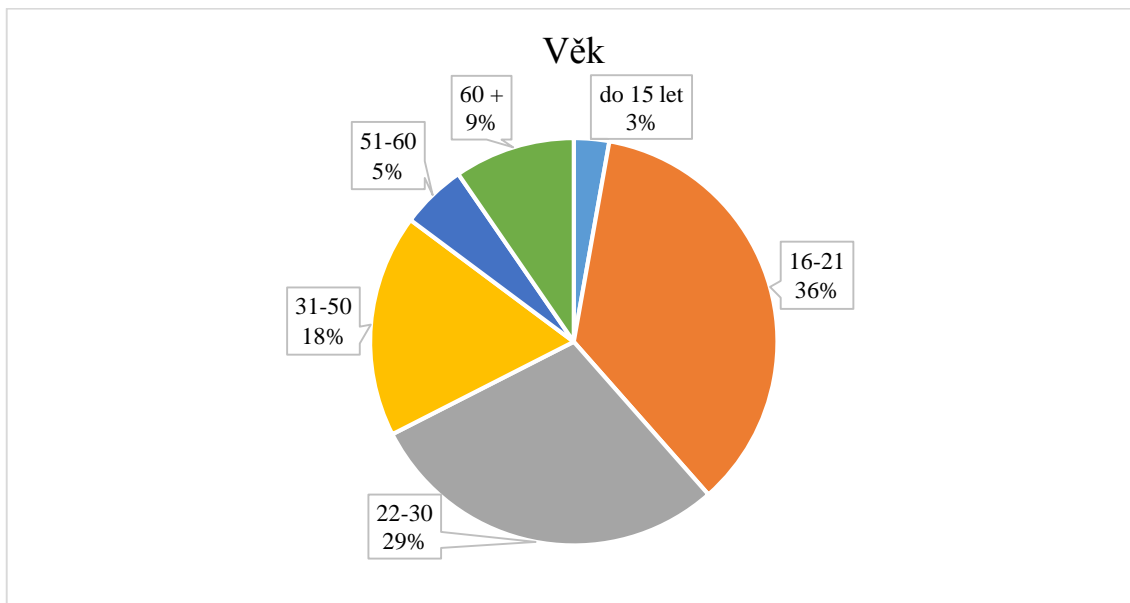
- a) Preventivní programy u mladistvých
- b) Osvětlení nepřehledných míst
- c) Zvýšení počtu policistů
- d) Zdokonalení či rozšíření kamerového systému ve městech
- e) Jiné (jak?) -

14) Která skupina obyvatel je podle Vás nejvíce ohrožena?

- a) Senioři
- b) Děti
- c) Invalidé
- d) Jiné (kdo?) -

Příloha B – Věk

Graf 1: Věk

Zdroj: Vlastní

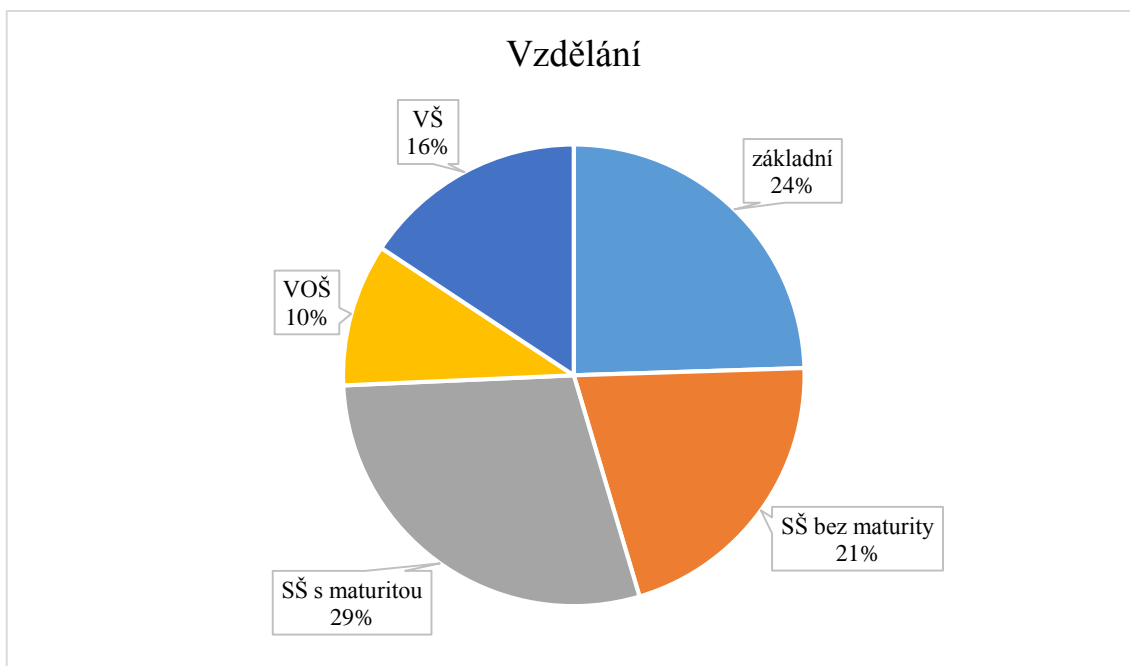
Tabulka 1: Věk

Odpovědi	Ženy	Muži	Celkem
do 15 let	6	1	7
16-21 let	55	34	89
22-30 let	54	18	72
31-50 let	31	13	44
51-60 let	4	9	13
60 + let	12	12	24
celkem	162	87	249

Zdroj: Vlastní

Příloha C – Vzdělání

Graf 2: Vzdělání

Zdroj: Vlastní

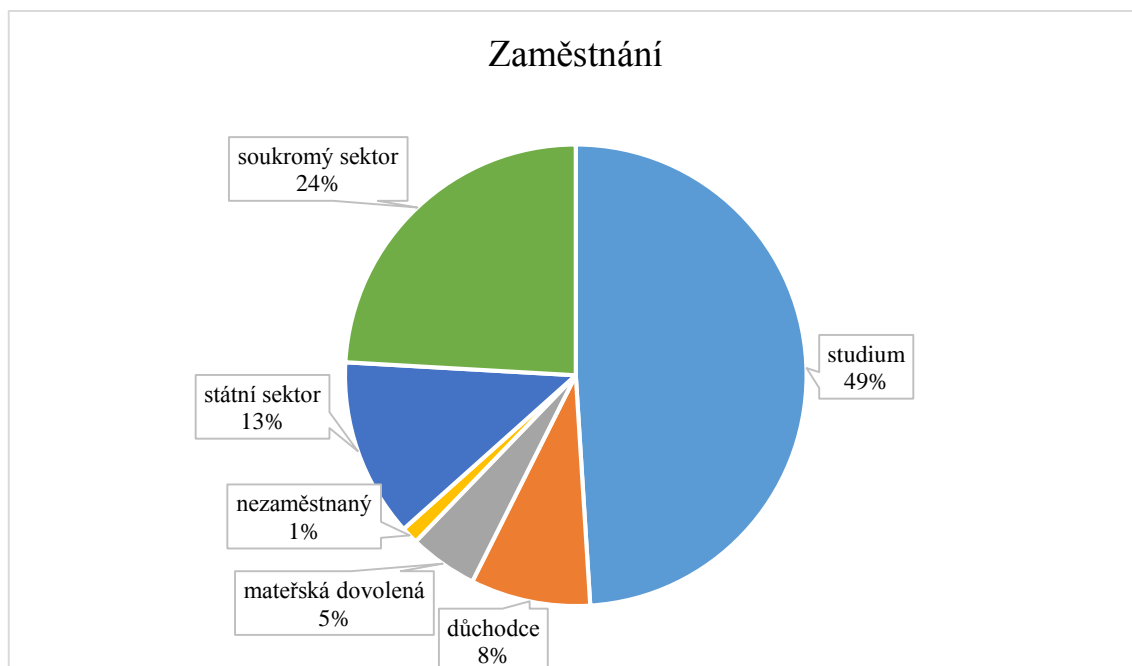
Tabulka 2: Vzdělání

Odpovědi	Ženy	Muži	Celkem
základní	37	24	61
SŠ bez maturity	27	52	25
SŠ s maturitou	50	22	72
VOŠ	17	8	25
vysokoškolské	31	8	39
celkem	162	87	249

Zdroj: Vlastní

Příloha D – Zaměstnání

Graf 3: Zaměstnání

Zdroj: Vlastní

Tabulka 3: Zaměstnání

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
studium	84	38	122
důchodce	13	8	21
mateřská	12	0	12
nezaměstnaný	2	1	3
státní sektor	17	14	31
soukromý sektor	34	26	60
celkem	162	87	249

Zdroj: Vlastní

Příloha E – Pojem bezpečí podle věkových skupin

Tabulka 4: Pojem bezpečí do 15 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
rodina	2	0	2
domov	0	1	1
ochrana	1	0	1
klid, pořádek, absence strachu	1	0	1
jiné	2	0	2
celkem	6	1	7

Zdroj: Vlastní

Tabulka 5: Pojem bezpečí 16-21 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
rodina	10	7	17
domov	11	3	14
stav bez ohrožení	4	3	7
PČR	4	2	6
ochrana	6	3	9
klid, pořádek, absence strachu	8	3	11
rodina, domov	3	2	5
důvěra	3	0	3
jiné	6	11	17
celkem	55	34	89

Zdroj: Vlastní

Tabulka 6: Pojem bezpečí 22-30 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
rodina	12	2	14
domov	8	3	11
stav bez ohrožení	5	3	8
PČR	3	1	4
ochrana	1	0	1
klid, pořádek, absence strachu	10	7	17
rodina, domov	0	1	1
důvěra	3	0	3
jiné	12	1	13
celkem	54	18	72

Zdroj: Vlastní

Tabulka 7: Pojem bezpečí 31-50 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
rodina	8	2	10
domov	5	3	8
stav bez ohrožení	3	1	4
PČR	1	1	2
ochrana	2	0	2
klid, pořádek, absence strachu	5	0	5
rodina, domov	2	0	2
důvěra	1	0	1
jiné	4	6	10
celkem	31	13	44

Zdroj: Vlastní

Tabulka 8: Pojem bezpečí 51-60 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
rodina	1	1	2
domov	2	1	3
stav bez ohrožení	0	1	1
PČR	1	0	1
ochrana	0	0	0
klid, pořádek, absence strachu	0	3	3
rodina, domov	0	0	0
důvěra	0	0	0
jiné	0	3	3
celkem	4	9	13

Zdroj: Vlastní

Tabulka 9: Pojem bezpečí 60 + let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
rodina	6	2	8
domov	2	1	3
stav bez ohrožení	0	1	1
PČR	3	1	4
ochrana	0	1	1
klid, pořádek, absence strachu	0	2	2
rodina, domov	0	2	2
důvěra	0	0	0
jiné	1	2	3
celkem	12	12	24

Zdroj: Vlastní

Příloha F - Pojem bezpečí podle zaměstnání

Tabulka 10: Pojem bezpečí podle zaměstnání

Odpovědi	Studenti	Důchodci	Mateřská dovolená	Nezaměstnaní	Státní sektor	Soukromý sektor
rodina	26	6	1	1	6	13
ochrana	13	0	0	0	0	1
stav bez ohrožení	10	0	1	0	3	7
domov	21	2	2	1	8	6
PČR	13	4	0	0	0	0
důvěra	4	0	0	0	0	3
klid, pořádek, absence strachu	9	3	3	1	5	18
rodina, domov	0	1	2	0	0	7
jiné	26	5	3	0	9	5
celkem	122	21	12	3	31	60

Zdroj: Vlastní

Příloha G – Zajištění bezpečí podle věku

Tabulka 11: Zajištění bezpečí do 15 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
rodina, rodiče	4	1	5
PČR	1	0	1
vláda	0	0	0
jiné	1	0	1
celkem	6	1	7

Zdroj: Vlastní

Tabulka 12: Zajištění bezpečí 16-21 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
rodina, rodiče	40	22	62
PČR	8	5	13
vláda	1	1	2
jiné	6	6	12
celkem	55	34	89

Zdroj: Vlastní

Tabulka 13: Zajištění bezpečí 22-30 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
rodina, rodiče	34	9	43
PČR	9	5	14
vláda	1	1	2
jiné	10	3	13
celkem	54	18	72

Zdroj: Vlastní

Tabulka 14: Zajištění bezpečí 31-50 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
rodina, rodiče	20	4	24
PČR	4	5	9
vláda	2	0	2
jiné	5	4	9
celkem	31	13	44

Zdroj: Vlastní

Tabulka 15: Zajištění bezpečí 51-60 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
rodina, rodiče	3	4	7
PČR	0	3	3
vláda	0	1	1
jiné	1	1	2
celkem	4	9	13

Zdroj: Vlastní

Tabulka 16: Zajištění bezpečí 60 + let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
rodina, rodiče	6	1	7
PČR	5	8	13
vláda	0	0	0
jiné	1	3	4
celkem	12	12	24

Zdroj: Vlastní

Příloha H – Jednání podle věku

Tabulka 17: Jednání do 15 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
kapesní krádeže	1	0	1
násilná kriminalita	1	0	1
vandalismus	0	1	1
přepadení	1	0	1
podvod	0	0	0
vydírání	1	0	1
jiné	2	0	2
celkem	6	1	7

Zdroj: Vlastní

Tabulka 18: Jednání 16-21 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
kapesní krádeže	10	6	16
násilná kriminalita	19	5	24
vandalismus	0	3	3
přepadení	19	10	29
podvod	1	4	5
vydírání	6	5	11
jiné	0	1	1
celkem	55	34	89

Zdroj: Vlastní

Tabulka 19: Jednání 22-30 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
kapesní krádeže	9	3	12
násilná kriminalita	20	6	26
vandalismus	3	1	4
přepadení	12	6	18
podvod	5	1	6
vydírání	4	0	4
jiné	1	1	2
celkem	54	18	72

Zdroj: Vlastní

Tabulka 20: Jednání 31-50 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
kapesní krádeže	4	2	6
násilná kriminalita	9	2	11
vandalismus	3	1	4
přepadení	4	0	4
podvod	7	6	13
vydírání	2	1	3
jiné	2	1	3
celkem	31	13	44

Zdroj: Vlastní

Tabulka 21: Jednání 51-60 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
kapesní krádeže	1	0	1
násilná kriminalita	1	3	4
vandalismus	0	1	1
přepadení	0	2	2
podvod	2	2	4
vydírání	0	0	0
jiné	0	1	1
celkem	4	9	13

Zdroj: Vlastní

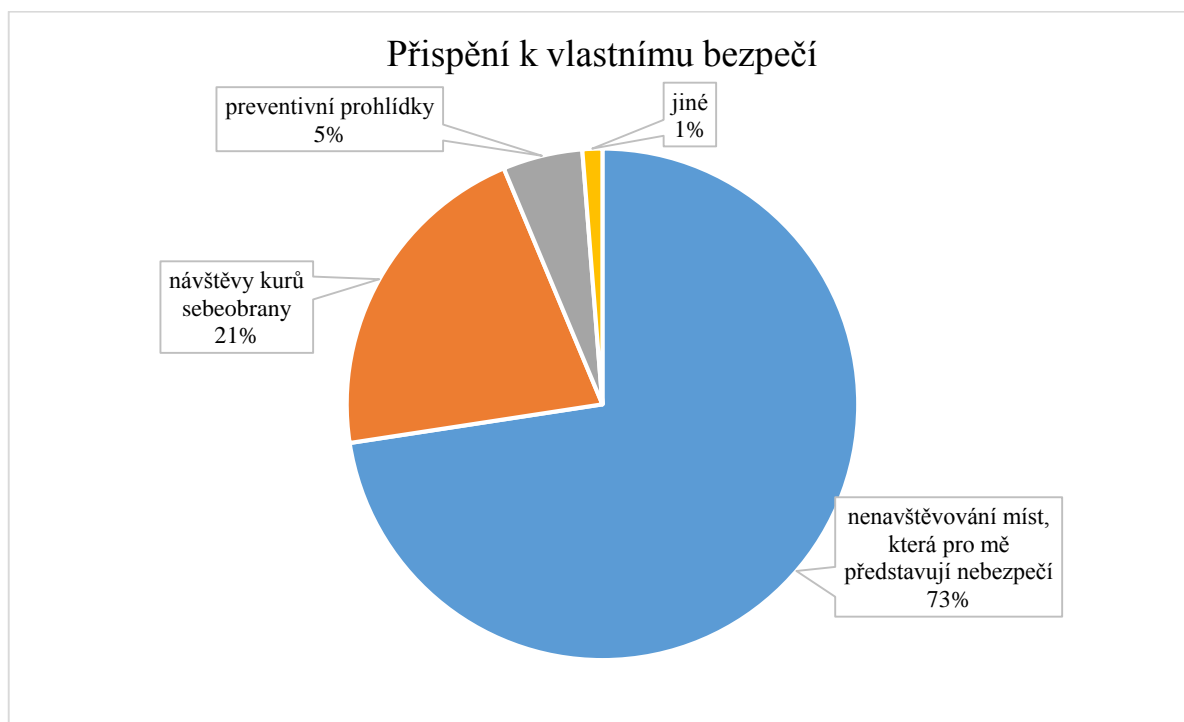
Tabulka 22: Jednání 60 + let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
kapesní krádeže	4	2	6
násilná kriminalita	3	1	4
vandalismus	2	2	4
přepadení	2	2	4
podvod	1	2	3
vydírání	0	1	1
jiné	0	2	2
celkem	12	12	24

Zdroj: Vlastní

Příloha I – Přispění k vlastnímu bezpečí

Graf 4: Přispění k vlastnímu bezpečí

Zdroj: Vlastní

Tabulka 23: Přispění k vlastnímu bezpečí

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
nenavštěvování míst, která pro mě představují nebezpečí	116	56	172
návštěvy kurzů sebeobrany	36	14	50
preventivní prohlídky	5	7	12
jiné	5	10	15
celkem	162	87	249

Zdroj: Vlastní

Příloha J – Přispění k vlastnímu bezpečí podle věku

Tabulka 24: Do 15 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
nenavštěvování míst, která pro mě představují nebezpečí	5	1	6
návštěvy kurzů sebeobrany	0	0	0
preventivní prohlídky	0	0	0
jiné	1	0	1
celkem	6	1	7

Zdroj: Vlastní

Tabulka 25: 16-21 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
nenavštěvování míst, která pro mě představují nebezpečí	36	19	55
návštěvy kurzů sebeobrany	16	11	27
preventivní prohlídky	2	3	5
jiné	1	1	2
celkem	55	34	89

Zdroj: Vlastní

Tabulka 26: 22-30 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
nenavštěvování míst, která pro mě představují nebezpečí	42	12	54
návštěvy kurzů sebeobrany	12	2	14
preventivní prohlídky	0	1	1
jiné	0	3	3
celkem	54	18	72

Zdroj: Vlastní

Tabulka 27: 31-50 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
nenavštěvování míst, která pro mě představují nebezpečí	21	9	30
návštěvy kurzů sebeobrany	6	1	7
preventivní prohlídky	2	1	3
jiné	2	2	4
celkem	31	13	44

Zdroj: Vlastní

Tabulka 28: 51-60 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
nenavštěvování míst, která pro mě představují nebezpečí	3	6	9
návštěvy kurzů sebeobrany	0	0	0
preventivní prohlídky	0	0	0
jiné	1	3	4
celkem	4	9	13

Zdroj: Vlastní

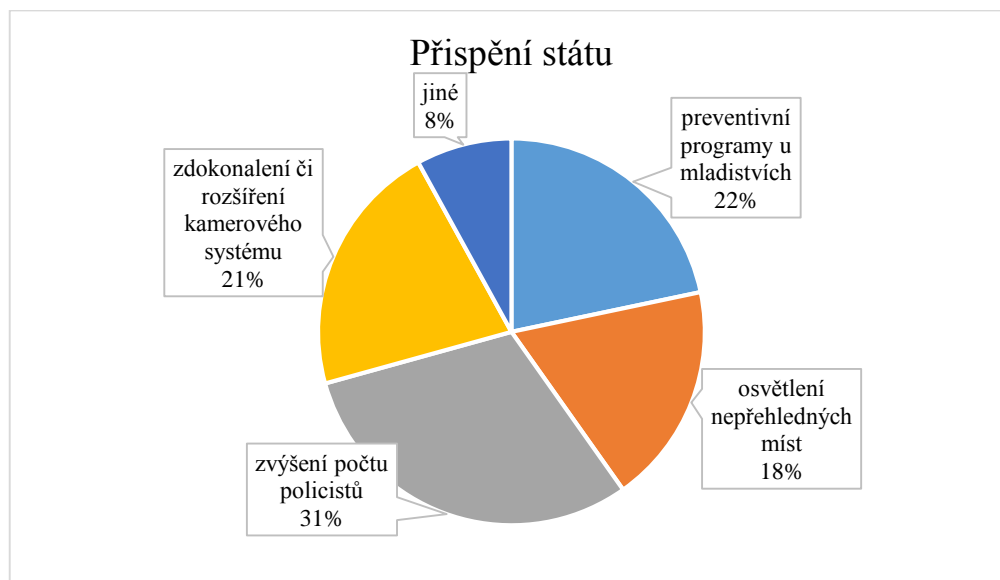
Tabulka 29: 60 + let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
nenavštěvování míst, která pro mě představují nebezpečí	9	9	18
návštěvy kurzů sebeobrany	2	0	2
preventivní prohlídky	1	2	3
jiné	0	1	1
celkem	12	12	24

Zdroj: Vlastní

Příloha K – Přispění státu

Graf 5: Přispění státu

Zdroj: Vlastní

Tabulka 30: Přispění státu

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
preventivní programy u mladistvých	38	16	54
osvětlení nepřehledných míst	32	14	46
zvyšení počtu policistů	48	28	76
zdokonalení či rozšíření kamerového systému ve městech	33	20	53
jiné	11	9	20
celkem	162	87	249

Zdroj: Vlastní

Příloha L – Přispění státu podle věku

Tabulka 31: Přispění státu do 15 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
preventivní programy u mladistvých	2	0	2
osvětlení nepřehledných míst	2	1	3
zvýšení počtu policistů	0	0	0
zdokonalení či rozšíření kamerového systému ve městech	2	0	2
jiné	0	0	0
celkem	6	1	7

Zdroj: Vlastní

Tabulka 32: Přispění státu 16-21 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
preventivní programy u mladistvých	12	9	21
osvětlení nepřehledných míst	13	8	21
zvýšení počtu policistů	13	9	22
zdokonalení či rozšíření kamerového systému ve městech	16	7	23
jiné	1	1	2
celkem	55	34	89

Zdroj: Vlastní

Tabulka 33: Přispění státu 22-30 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
preventivní programy u mladistvých	11	3	14
osvětlení nepřehledných míst	12	3	15
zvýšení počtu policistů	17	5	22
zdokonalení či rozšíření kamerového systému ve městech	8	4	12
jiné	6	3	9
celkem	54	18	72

Zdroj: Vlastní

Tabulka 34: Přispění státu 31-50 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
preventivní programy u mladistvých	9	3	12
osvětlení nepřehledných míst	3	1	4
zvýšení počtu policistů	10	4	14
zdokonalení či rozšíření kamerového systému ve městech	6	4	10
jiné	3	1	4
celkem	31	13	44

Zdroj: Vlastní

Tabulka 35: Přispění státu 51-60 let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
preventivní programy u mladistvých	2	0	2
osvětlení nepřehledných míst	0	0	0
zvýšení počtu policistů	1	5	6
zdokonalení či rozšíření kamerového systému ve městech	0	1	1
jiné	1	3	4
celkem	4	9	13

Zdroj: Vlastní

Tabulka 36: Přispění státu 60 +let

Odpovědi	Ženy	Muži	Počet
preventivní programy u mladistvých	2	1	3
osvětlení nepřehledných míst	2	1	3
zvýšení počtu policistů	7	5	12
zdokonalení či rozšíření kamerového systému ve městech	1	4	5
jiné	0	1	1
celkem	12	12	24

Zdroj: Vlastní

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Andrea Malíková

Obor: Bezpečnostní systémy

Forma studia: denní studium

Název práce: Pocit bezpečí z různého pohledu obyvatelstva

Rok: 2015

Počet stran textu: 67

Celkový počet stran příloh: 25

Počet titulů českých použitých zdrojů: 7

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 26

Vedoucí práce: Mgr. Jan Marek